XVII. 39. 12.
LE. 10. 62.

FRANCISCI BACONI EQVITIS AVRATI, PROCVRATORIS SECVNDI, IACOBI REGIS Magnæ BRITANNIÆ,

DE SAPIENTIA VETERVM LIBER,

Ad Inclytam Academiam Cantabrigiensem.

LONDINI,
Excudebat ROBERTVS BARKERVS, Sereniſſimæ Regiæ Maieſtatis Typographus.
ANNO 1609.

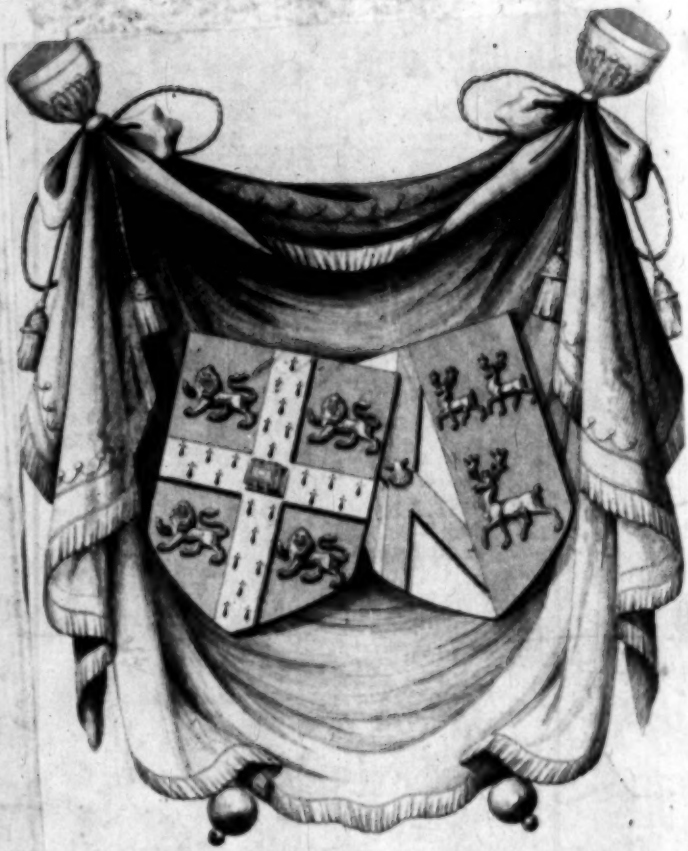

Academiæ Cantabrigiensis
Liber

(2614)

ILLVSTRISSIMO
Viro, Comiti *Sarisburienſi*,
ſummo Theſaurario ANGLIÆ,
& Cancellario Academiæ
Cantabrigienſis.

QVÆ ACADEMIÆ CANTABRIGIENSI dicantur, tibi iure *Cancellarij* accreſcunt; quę autem à me proficiſci poſſunt omnia, tibi nomine proprio debentur. Illud magis videndum, num iſta, vt tibi debita, ita etiam te digna

sint: Atque quod in illis minimum est (Ingenium authoris) id propter tuum propensum in me animum, nihil officiet; Cætera dedecori non erunt. Nam si Tempus spectetur; Antiquitas primæua summam venerationem habet: si docendi Forma; Parabola veluti Arca quædam est, in quâ preciosissima quæque Scientiarum reponi consueuerunt: Si operis Materia; ea Philosophia est, vitæ scilicet, atque animæ humanæ, Decus secundum. Fas sit enim dixisse, quàmuis Philosophia, seculo nostro veluti per Se-

nium repueraſcens, adoleſcentibus, & ferè pueris relinquatur: eam tamen omnium rerum, poſt religionem, grauiſsimam, atque naturâ humanâ maximè dignam eſſe planè cenſeo. Etiam Politica, in quâ te mirabilem præbes, & facultate, & meritis, & ſapientiſsimi Regis iudicio, ab eodem fonte emanat, eiúſque pars magna eſt. Quod ſi cui iſta, quæ affero, vulgata eſſe videantur: certè quid effecerim, iudicium meum non eſt; id tamen ſecutus ſum, vt manifeſta, & obſoleta, & Locos Communes præter-

uectus, aliquid etiam, ad Vitæ Ardua, & Scientiarum Arcana conferam. Erunt itaque captui vulgari, vulgaria: altiorem autem intellectum fortaſſe non deſerent, ſed potiùs (vt ſpero) deducent: Verùm dum huic operi, dignitatem nonnullam aſtruere conor, quòd ad te dicatum ſit; periculum eſt, ne modeſtiæ fines tranſeam, cum à me ſit ſuſceptum. Tu verò illud tanquam pignus affectus erga te mei, & obſeruantiæ, & animi maximè deuoti accipies, eique præſidium nominis tui imperties. Quare cum tot & tan-

ta

ta ſuſtineas, tempora tua diutiùs non morabor, ſed finem faciam, tibi fœlicia omnia comprecatus, & perpetuo futurus

Tibi & ſtudio ſuo, & beneficijs tuis deuinctiſsimus,

FRA. BACONVS.

ALMÆ MATRI,
Inclytæ Academiæ CANTABRIGIENSI.

CVm ſine Philoſophiâ me certè nec viuere iuuet; meritò vos in magno honore habeo, à quibus mihi iſta vitæ præſidia, & ſolatia fluxerint. Itaque hoc nomine, & me, & mea vobis debere profiteor, quo minus mirum ſit, ſi vos veſtris remunerem; vt motu naturali redeant à quo traxerint originem. Et tamen neſcio quomodo, rara vide-

videntur, Vestigia vos retrorsùm spectantia: *cùm infinita à vobis profecta sint. Nec nimium mihi sumam* (*vt opinor*) *si sperem, propter rerum vsum mediocrem, quod nostrum vitæ genus, & institutum necessariò traxit; nonnullam ad hominum doctorum inuenta, per hæc nostra, factam esse accessionem. Equidem in eâ opinione sum, Contemplationes in Vitam Actiuam translatas, nonnihil noui decoris, & vigoris acquirere; & suppetente vberiore materiâ, & magis altas fortasse radices agere, aut certè magis proceras, & frondosas euadere.*

uadere. Neque vos (vt arbitror) ipsi nostis, quàm latè pateant Vestra, quámque ad multa pertineant. Aequum est tamen omnia vobis attribui, atque in vestrum honorem cedere, cùm Accessiones quaeque Principijs magnâ ex parte debeantur. Neque verò ab homine occupato, aliquid exquisitum, aut otij miracula, & prærogatiuas requiretis; sed & hoc amori meo summo erga vos, & vestra, tribuetis; quòd inter rerum Ciuilium spinas, hæc non prorsùs perierint, sed vobis vestra seruata sint. Valete.

Aluinus vester amantissimus,

FRA. BACONVS.

Priſcæ Sophiæ.

1 CASSANDRA, ſiue Parreſia. pag. 1
2 TYPHON, ſiue Rebellis. 3
3 CYCLOPES, ſiue Miniſtri terroris. 7
4 NARCISSVS, ſiue Philautia. 9
5 STYX, ſiue Fœdera. 11
6 PAN, ſiue Natura. 14
7 PERSEVS, ſiue Bellum. 28
8 ENDYMION, ſiue Gratioſus. 34
9 SOROR GYGANTVM, ſiue Fama. 36
10 ACTÆON ET PENTHEVS, ſiue Curioſus. 38
11 ORPHEVS, ſiue Philoſophia. 40
12 COELVM, ſiue Origines. 45
13 PROTEVS, ſiue Materia. 49
14 MEMNON, ſiue Præmaturus. 53
15 TYTHONVS, ſiue Satiàs. 54
16 PROCVS IVNONIS, ſiue Dedecus. 56
17 CVPIDO, ſiue Atomus. 57

18 DIO-

18 DIOMEDES, ſiue Zelus. 63
19 DÆDALVS, ſiue Mechanicus. 67
20 ERICTHONIVS, ſiue Impoſtura. 7
21 DEVCALION, ſiue Reſtitutio. 7
22 NEMESIS, ſiue Vices Rerum. 7
23 ACHELOVS, ſiue Prælium. 7
24 DIONYSVS, ſiue Cupiditas. 8
25 ATALANTA, ſiue Lucrum. 8
26 PROMETHEVS, ſiue Status hominis. 8
27 SCYLLA, & ICARVS, ſiue Vmedia. 10
28 SPHYNX, ſiue Scientia. 11
29 PROSERPINA, ſiue Spiritus. 11
30 METIS, ſiue Conſilium. 12
31 SIRENES, ſiue Voluptas. 12

PR

PRÆFATIO.

ANtiquitatem primæuam, (exceptis quæ in Sacris literis habemus) Obliuio & Silentium inuoluit; Silentia Antiquitatis, Fabulæ poëtarum exceperunt: Fabulis tandem succeſſêre Scripta quæ habemus, Adeo vt Antiquitatis Penetralia, & receſſus à ſequentium Sæculorum Memoria, & euidentia tanquam Velo Fabularum diſcreta & ſeparata ſint; quod ſe interpoſuit, & obiecit medium, inter ea quæ perierunt, & ea quæ extant. Equidem exiſtimo plærósq; in ea opinione Æfore, me delicias ac ludos facere; atq; ſimilem ferè licentiam in tranſferendis fabulis vſurpare, ac ipſi Poëtę ſibi ſumpſerint in fingendis; quod pro meo iure ſanè facere poſſem, vt contemplationibus magis arduis, hæc ad voluptatem, ſiue me-

meditationis propriæ, ſiue lectionis alienæ aſpergerem. Neque me latet quàm verſatilis materia ſit Fabula, vt huc illuc trahi, imò & duci poſſit; quantúmq; ingenij commoditas & diſcurſus valeat, vt quæ nunquam cogitata ſint, bellè tamen attribuantur. Etiam illa cogitatio animum ſubit, vſum huiuſce rei iampridem contaminatum eſſe. Multi enim, vt inuentis & placitis ſuis antiquitatis venerationem acquirerent, poëtarum Fabulas ad ea traducere conati ſunt. Atque vetus illa vanitas & frequens, nec nuper nata, aut rarò vſurpata eſt. Nam & olim *Chryſippus*, Stoicorum opiniones vetuſtiſſimis Poëtis, veluti Somniorum aliquis Interpres aſcribere ſolebat; Et magis inſulſè, *Chymici* ludos, & delicias Poëtarum in corporum tranſformationibus, ad fornacis experimenta tranſtulerunt. Hæc (inquam) cuncta nobis ſatis & explorata, & expenſa ſunt; omnémque ingeniorum circa Allegorias leuitatem & indulgentiam perſpeximus, & notauimus,

uimus, neque propterea omninò de ſententiâ decedimus. *Primò* enim abſit, vt paucorum ineptiæ & licentia, Parabolarum honori in genere detrahant. Hoc enim prophanum quiddam ſonat, & audax, cùm huiuſmodi velis & vmbris Religio gaudeat, vt qui eas tollat, Commercia diuinorum, & humanorum ferè interdicat. Verùm de humanâ Sapientiâ videamus. Fateor certè ingenuè & libenter, me in hanc ſententiam propendere, vt non paucis Antiquorum Poëtarum fabulis Myſterium, & Allegoriam iam ab origine ſubeſſe putem; ſiue captus veneratione Priſci ſæculi; ſiue quòd in nonnullis Fabulis reperio tantam ſimilitudinis cum ſignificato coniunctionem, & texturâ ipſâ Fabulæ, & proprietate Nominum quibus perſonæ, ſiue Actores Fabulæ inſigniti & veluti inſcripti prodeunt, tam aptam & tam claram; vt ſenſum illum ab initio præceptum & cogitatum fuiſſe, & de induſtriâ adumbratum, nemo conſtantèr negauerit. Quis enim

nim ita durus est, & ad aperta cæcu
tiens, vt cùm audiat *Famam, Gyga*
tibus extinctis, tanquam sororem
Posthumam progenitam esse, no
illud ad Murmura partium & fama
seditiosas, quæ sopitis Rebellion
bus ad tempus vagari solent, ref
rat? Aut cùm audiat *Typhonem G*
gantem, neruos *Iouis* secuisse, & a
stuliſſe, ac *Mercurium* eos suffura
esse, & *Ioui* reddidisse; non statim a
uertat hoc ad Rebelliones præua
das pertinere, quę regibus neruos
pecuniarum, & authoritatis in
dunt, ita tamen, vt per Sermonu
comitatem, & prudentia Edicta,
nimi subditorum, non ita mul
pòst quasi furtim reconcilientur,
vires Regibus restituantur? Aut cù
audiat in illâ memorabili Deoru
contra Gygantes Expeditione, A
num *Sileni* cùm ruderet, maxi
momenti ad profligandos Gyga
tes fuisse; non liquidò cogitet hoc
vastis Rebellium conatibus, qui p
runque per inanes rumores, & t
rores dissipantur, confictum fuis

Etia

Etiam Nominum conformitas & Indicium, Cui tandem hominum obscurum esse potest? Cùm *Metis* vxor *Iouis* planè consilium sonet; *Typhon* tumorem, *Pan* vniuersum, *Nemesis* vindictam, & similia. Neq; illud quenquam moueat, si aliquid interdum Historiæ subsit, aut si nonnulla Ornamenti gratiâ addita sint, aut si Tempora confundantur, aut si ex vnâ Fabulâ quippiam transferatur in aliam, & noua Allegoria inducatur. Necesse enim fuit hæc fieri, cùm Inuenta virorum fuerint, qui & ætate disiuncti, & instituto diuersi erant; cùm alij antiquiores, alij recentiores fuerint, alij rursus naturam rerum, alij res ciuiles sibi proponerent. Habemus etiam & aliud sensus occulti, & inuoluti signum non paruum, quòd nonnullæ ex fabulis tam absurdæ narratione ipsâ, & insulsæ inueniantur, vt Parabolam etiam ex longinquo ostentent, & veluti clament. Quæ enim probabilis est Fabula, etiam ad voluptatem, & Historiæ similitudinem conficta esse potest:

poteſt: Quod autem nulli in me
rem veniſſet cogitare, aut narra
id in alios vſus quæſitum videt
Quale enim figmentum illud?
uem, *Metim* in vxorem accepiſſe,
ámque ſtatim vt grauidam ſenſi
comediſſe, vnde ipſe grauidus f
cæpit, & Palladem armatam ex
pite peperit? Equidem exiſti
nulli mortalium obuenire, vel ſo
nium tam extra cogitationis vias
tum, & monſtroſum. Ante om
illud apud nos maximè valuit,
plurimum ponderis habuit, quòd
fabulis complures nullo modo
bis videntur ab eis inuentæ, à q
bus recitantur & celebrantur, *H*
mero, *Heſiodo*, reliquis; ſi enim liq
dò nobis conſtitiſſet eas ab illâ a
te, atque illis authoribus manâſſe
quibus commemorantur, & ad
deuenerunt; nil magni certè,
excelſi ab huiuſmodi origine no
(vt noſtra fert coniectura) expec
re, aut ſuſpicari in mentem veniſſe
Verùm ſi quis attentiùs rem con
deret, apparebit, illas tradi, &

te

rri tanquam priùs creditas, & re-
ptas, non tanquam tum primò
xcogitatas, & oblatas. Quinetiam
ùm diuersis modis à Scriptoribus
rè Coæuis referantur; facilè cer-
as quod commune est, ex veteri
memoriâ desumptum; quod varium,
x singulorum ornatu additum: At-
uc hæc res existimationem earum
pud nos auxit, ac si nec Ætatis, nec
nuentionis Poëtarũ ipsorũ essent;
d veluti Reliquiæ sacræ & Aurę te-
ues, Temporum meliorum; quæ
x traditionibus Nationum magis
ntiquarum in Græcorum Tubas,
Fistulas incidissent. Quod si quis
bstinato animo contendat, Alle-
oriam in fabulâ semper subdititi-
m, & impositam, nec omninò na-
uam, & genuinam fuisse; ei mo-
sti non erimus, sed grauitatem
lam ludicij, quam affectat, licèt he-
etiorem & ferè plumbeam, remit-
mus; atque illum (si modò dignus
) alio modo, tanquam de integro
doriemur. Duplex apud homines
pertus est, atque increbuit Para-

bolarum

bolarum vſus, atque quod ma
mirum ſit, ad contraria adhibet
Faciunt enim Parabolæ ad Inuo
crum & Velum; faciunt etiã ad I
men, & Illuſtrationem. Atque m
illo vſu priore (potiùs quàm
ſuſcipiamus) & receptis Fabulis
tiquis, vt rebus vagis, & ad dele
tionem compoſitis; Manet tam
proculdubio poſterior iſte vſus,
que vllâ ingenij violentiâ nobis
torquebitur, neque impediet q
quam, (qui ſit mediocriter doc
quin protinus recipiatur tanqu
res grauis & ſobria, atque omnis
nitatis expers; & Scientijs appr
vtilis, atque adeò neceſſaria; F
ipſum, inquam, vt in inuentis no
& ab opinionibus vulgaribus re
tis & penitùs abſtruſis, aditus ad
tellectum humanum magis facil
benignus per eaſdem quæratur.
que Antiquis Sæculis, cùm ratio
humanæ inuenta, & concluſio
etiam eæ quæ nunc tritæ & vulg
ſunt, tunc temporis nouæ & inſu
eſſent, omnia Fabularum omni

nù
um,
atqu
occu
udib
minu
quæ
ibus
Hier
Argu
tiam
us lu
ere v
ſperc
dum
onfu
unt, i
æcul
Magn
igura
inines
ccaſi
um
utem
uod i
atam
uitate

nùm, & Ænigmatum & Parabolarum, & Similitudinum plena erant: atque per hæc docendi ratio, non occultandi artificium quæsitum est; rudibus scilicet tunc temporis hominum ingenijs, & subtilitatis, nisi quæ sub sensum cadebat, impatientibus, & ferè incapacibus. Nam vt *Hieroglyphica* Literis, ita *Parabolæ* Argumentis erant antiquiora. Atq; etiam nunc, si quis nouam in aliquibus lucem humanis mentibus affundere velit, idq; non incommodè & vsperè, prorsus eâdem viâ insistendum est, & ad similitudinum auxilia confugiendum. Quare quæ dicta sunt, ita claudemus. *Sapientia* Prisci Sæculi, aut magna, aut fœlix fuit: Magna, si de industriâ excogitata est figura siue Tropus: Fœlix, si hominum aliud agentes, materiam & occasionem tantæ contemplationum dignitati præbuere. Operam autem nostram (si quid in eâ sit, quod iuuet) in neutrâ re malè collocatam censebimus. Aut enim Antiquitatem illustrabimus, aut res ipsas.

Neque

Neque possum ignorare hanc re
ab alijs tentatam esse: sed tamen
quod sentiam, eloquar, idque no
fastidiosè, sed liberè, Rei decus
virtus ex huiusmodi laboribus
cèt magnis & operosis, ferè peri
dum homines rerum imperiti & n
vltra Locos certos Communes d
cti, Parabolarum sensus ad vulga
quędam, & generalia applicau
runt, atque earundem vim veram
proprietatem genuinam, ac indag
tionem altiorem non attigerun
Nos autem eximus (ni fallimur)
rebus vulgatis noui, & aperta & pl
na à tergo relinquentes, ad
vlteriora, & ditiora
tendemus.

***

D

DE SAPIENTIA VETERVM.

I.
CASSANDRA, siue Parresia.

NArrant CASSANDRAM *ab Apolline adamatam fuisse, atque variis artificijs eius desideria eluisse, spes nihilominus fouisse, quoúsque donum Diuinationis ab eo extorsisset; tum verò nactam quod ab initio dissimulatione suâ quæsiuisset, preces eius apertè reiecisse: Illum cum quod temerè largitus erat nullo modo reuocare posset, & tamen vindictâ arderet, nec fœminæ callidæ ludibrio esse vellet, muneri suo pœnam addidisse; vt illa quidem vera semper prædiceret, sed nemo ei crederet; itaque vaticinijs eius ve-*

ritas manſit; fides defuit: quod illa perpetuò experta eſt etiam in excidio Patriæ ſuæ, de quâ ſæpiùs monuerat, nemine auſcultante, aut credente. Fabula de intempeſtiuâ, & inutili libertate conſiliorum, & monitorum confícta videtur: Qui enim ingenio ſunt peruicaci & aſpero, nec ſe Apollini, id eſt Deo Harmoniæ ſubmittere volunt, vt rerum modos, & menſuras, ſermónúmque veluti tonos, acutos & graues, aurium etiam magis peritarum & magis vulgarium differentias, tempora denique tum loquendi tum ſilendi ediſcant & obſeruent: licèt ſint prudentes & liberi, & conſilia afferant ſana & bona; nunquam tamen ferè ſuaſu & impetu ſuo proficiunt, neque ad res tractandas efficaces ſunt; ſed potiùs exitium eis apud quos ſe ingerunt, maturant, & tum demùm poſt calamitatem & euentum, vt vates & in longum proſpicientes celebrantur. Atque huius rei exemplum eminet in M. Catone Vticenſi. *Ille enim interitum Patriæ, & Tyrannidem primò ex conſpiratione, deinde ex contentione*

Cæſaris

Cæsaris cum Pompeio *secutam, diu antè, tanquam è specula prauidit, & tanquam ex Oraculo prædixit; sed nil profecit interim, verum obstat potiùs, & mala patriæ accelerauit. Id quod prudenter aduertit, & eleganter describit* M. Cicero, *cùm ad amicum ita scribat:* Cato optimè sentit, sed nocet interdum Reipublicæ: loquitur enim tanquam in Republicâ Platonis, non tanquam in fæce Romuli.

2.

TYPHON, siue Rebellis.

NArrant Poëtæ IVNONEM *indignatam, quòd Iupiter* PALLADEM *ex sese, sine eâ peperisset, omnes Deos, atque Deas precibus fatigâsse, vt ipsa etiam sine Ioue partum ederet. Et postquam violentiæ, & importunitati eius annuissent, terram illa concussit, ex quo motu* TYPHON *natus est, Monstrum ingens, & horrendum. Ille Serpenti veluti Nutritio datus est, vt ab eo aleretur. Nec mora, postquam adoleuisset, quin bellum Ioui*

moueret. In eo conflictu Iupiter in potestatem Gygantis venit, qui illum in humeros sublatum in regionem remotam, & obscuram transportauit, & concisis neruis & manuum & pedum, & secum abreptis, mancum, & mutilatum reliquit. MERCVRIVS autem nernos Ionis Typhoni suffuratus est, atque eos Ioui restituit: Iupiter confirmatus, Belluam rursus impetijt; ac primùm fulmine vulnerauit, ex cuius sanguine serpentes nati sunt. Tum demùm ruentem, & fugientem (Ætnam super eum iaculatus) mole montis oppressit. Fabula de fortuna Regum variâ & Rebellionibus, quæ in Monarchijs quandóque euenire consueuerunt, conficta est. Reges enim regnis suis, vt Iupiter Iunoni, veluti Matrimonij vinculo iuncti rectè censentur: sed accidit nonnunquam vt imperandi consuetudine depranati, & in Tyrannidem vergentes, omnia ad se trahant, & contempto Ordinum, & Senatus sui consensu, ex sese pariant: id est ex arbitrio proprio, & imperio mero cuncta administrent. Id populi ægre ferentes, & ip[illegible] molium

moliuntur Caput aliquod rerum ex ſeſe creare, & extollere. Ea res ex occultâ ſollicitatione nobilium, & procerum ferè initia ſumit, quibus comminentibus, tum populi ſuſcitatio tentatur; ex qua Tumor quidam rerum (per Typhonis infantiam ſignificatus) ſequitur. Atque iſte rerum ſtatus ab inſitâ Plebis prauitate & naturâ malignâ (Serpente Regibus infeſtiſſimo) nutricatur. Defectione autem viribus coalitâ, poſtremò res in apertam rebellionem erumpit; quæ quia infinita mala & regibus & populis infligit, ſub dirâ illâ Typhonis effigie repræſentatur, in quâ Centum Capita ob diuiſas poteſtates, Ora flammantia ob incendia, Anguium cingula ob peſtilentias, (præſertim in obſidionibus) Manus ferreæ ob cædes, vngues Aquilini ob rapinas, Corpus plumis contectũ ob perpetuos rumores, & nuncios & trepidationes, & huiuſmodi. Atque interdum Rebelliones iſtæ tam prævalidæ ſunt, vt Reges cogantur, tanquam à Rebellibus tranſportati, relictis Regni ſedibus & vrbibus primarijs, vires contrahere, & in re-

motam aliquam, & obscuram Pronunciam ditionis sue se recipere, Nervu & Pecuniarum, & Maiestatis accisis: sed tamen non ita multò post Fortunam prudenter tolerantes, virtute & industriâ Mercurij nervos recipiunt, hoc est, affabiles facti, & per edicta prudentia & sermones benignos, reconciliatis subditorum animis & voluntatibus, subinde alacritatem ad impensas conferendas, & novum Auctoritatis vigorem excitant. Nihilominùs prudentes, & cauti aleam fortunæ tentare plerunque nolunt, & à pugnâ abstinent, sed tamen operam dant, vt aliquo facinore memorabili existimationem Rebellium frangant. Quod si ex voto succedat, Illi vulneris accepti conscij, & rerum suarum trepidi, primò ad fractas & inanes minas veluti Serpentum sibilos se vertunt. Deinde rebus desperatis fugam capessunt. Atque tum demùm postquàm ruere incipiant, tutum est, & tempestiuum Regibus, copijs & vniuersâ mole regni tanquam Ætnæ Monte eos persequi, & opprimere.

CYCLO-

3.
CYCLOPES, siue Ministri terroris.

NArrant CYCLOPES, *ob feritatem et immanitatem primò à Ioue in Tartarum detrusos, & perpetuò carceri adiudicatos fuisse: verùm posteà Tellus Ioui persuasit, ei non absre fore, si eos vinclis liberaret, & eorum operà ad fulmina fabricanda uteretur. Quod & factum est, atque illi officiosi, & industrij fulmina atque alia terroris instrumenta assiduo opere & minaci strepitu fecerunt. Tempore autem labente euenit, vt Iupiter Æsculapio Apollinis filio succenseret, ob hominem medicinâ à morte excitatum; Iram autem tegens (quia parùm iusta indignandi causa suberat ob facinus pium, & celebre) CYCLOPES in eum secretò instigauit, qui nihil cunctati fulmine eum uteremere: In cuius rei vindictam, Apollo Ioue non prohibente sagittis eos confecit. Fabula ad Regum facta pertinere videtur. Illi enim Ministros sanos, & sanguinarios, & exa-*

ctores primò supplicijs afficiunt, & à rebus summonent. Posteà ex Concilio Telluris, id est, ignobili, & parùm honorifico, prævalente vtilitate eos rursùs adhibent, sicubi aut executionum seueritate, aut exactionum acerbitate opus est. Illi naturâ truces, & ex priore fortunâ exasperati, & satis sentientes, quid ab illis expectetur, miram diligentiam in huiusmodi rebus præstant; sed parùm cauti, & ad gratiam ineundam & aucupandam præcipites, aliquando ex secretis Principum nutibus & incertis mandatis inuidiosam aliquam executionem peragunt. Principes autem inuidiam declinantes, & satis gnari huiusmodi instrumenta nunquam sibi defutura, eos destituunt; & propinquis & amicis eorum qui pœnas subierunt, atque horum delationibus & vindictæ & odio populari eos relinquunt, vnde magno plausu, & prosperis in reges votis & acclamationibus, serò magis quàm immeritò pereunt.

NAR-

4.
NARCISSVS, siue Philautia.

NARCISSVS *fuisse traditur formâ, & venustate mirabilis, sed superat superbia ingens, & fastidium intolerandum. Itaq; cùm sibi placeret, alios despiceret, vitam egit solitariam in syluis, & venationibus, cum paucis comitibus quibus ipse omnia erat. Assectabatur etiam eum vbique Nympha Ecchо. In hoc vitæ instituto fatale ei erat ad fontem quendam lympidum venire, & iuxta eum sub æstu mediæ diei decumbere. Cum autem in aquâ Imaginem propriam aspexisset, in contemplationem sui, ac deinde in admirationem effusus, & raptus, nullo modo ab huiusmodi spectro, & simulacro distrahi poterat; sed perpetuò defixus obtorpuit; ac tandem in florem nominis sui conuersus est; qui Flos ineunte Vere se ostendit, & Dijs inferis, Plutoni, Proserpinæ & Eumenidibus sacer est. Fabula illorum & ingenia & fortunas repræsentare videtur, qui siue ob formam,*

siue ob aliquas alias dotes, quibus ab ip
sâ naturâ, nullâ accedente industri
propriâ ornati & insigniti sunt, effu
se ipsos amant, & quasi depereun
Cum hoc enim animi statu coniunctu
fere est; vt non multùm in publico, a
in rebus ciuilibus versentur; cùm in e
vitæ genere necesse sit occurrere mul
tos neglectus & vilipendia, quæ an
mos eorum deijcere & turbare possi
Itaque vitam plerunque degunt solita
riam, & priuatam, & vmbratilem
cum perpauco comitum delectu, eóq
ex ijs, qui illos magnopere colere, & ad
mirari videntur, quique illis velut
Ecchoin omnibus dictis suis assentan
tur, & verborum obsequia præstant
Ex hâc consuetudine deprauatos, &
inflatos, & tandem admiratione sui ip
sius attonitos, mira occupat desidia &
inertia, vt prorsus torpeant, & omn
vigore, & alacritate destituantur. E
legantes autem sumitur Flos verna
ad huiusmodi ingeniorum similitudi
nem, cùm illa ingenia sub initia su
floreant, & celebrentur, sed ætate con
firmatâ expectationem de ijs conceptam

desti-

destituant, & frustrentur. Eôdem pertinet, quod Flos ille Dijs inferis sacer sit; quia homines talis indolis ad omnia inutiles prorsus euadunt. Quicquid autem nullum ex se fructum edit, sed (veluti via nauis in mari) transit, & labitur, id apud antiquos vmbris, & Dijs inferis consecrari solebat.

5.

STYX, siue Fœdera.

PEruulgata est narratio, & in compluribus fabulis interponitur, de vnico illo Iuramento, quo Dij superi se obstringere solebant, cùm pœnitentiæ locum sibi nullo modo relinqui volebant. Illud Iuramentum nullam Maiestatem cælestem, nullum Attributum diuinum aduocabat, & testabatur; sed STYGEM, Fluuium quendam apud inferos, qui atria Ditis, multis spiris interfusus cingebat. Hæc enim formula Sacramenti sola, neque præter eam alia quapiam, firma habita est, & inuiolabilis; Scilicet incumbebat pœna periurij, Dijs imprimis metuenda, vt qui fefellisset, ad Deorum conuiuia per certa

ta amorum spacia non accederet. Fabula de Fœderibus, & Pactis Principum conficta videtur: in quibus illud nimio plus quàm oporteret verum est. Fœdera quacunque solennitate, & religione iuramenti munita, parùm firme sit, esse, adeò vt ferè ad existimationem quandam & famam, & Ceremoniam magis quàm ad fidem, & securitatem & effectum adhibeantur. Quin si accesserint etiam affinitatis vincla velut Sacramenta Naturæ, si merita mutua tamen omnia infra ambitionem, & vtilitatem, & Dominationis licentiam esse, apud pleróſque reperiuntur. Tanto magis, quòd Principibus facile sit pretextus varios, & speciosos, cupiditates suas, & fidem minùs sinceram (nemine rerum arbitro, cui ratio sit reddenda) tueri, et velare. Itaque vnum assumitur verum, et proprium fidei firmamentum, neque illud Diuinitas aliqua cœlestis: Ea est Necessitas (Magnum potentibus Numen;) et Periculum Status, et Comunicatio Vtilitatis. Necessitas autem per STYGEM elegantèr repræsentatur, Flumen fatale,

atale, et irremeabile. *Atque hoc*
umen aduocauit ad Fœdera Iphicra-
es Athenienſis, *qui quoniam inuen-*
us eſt, *qui ea apertè loqueretur, quæ*
lerique tacitè animo voluunt, non abs
e ſit, ipſius verba ferre. Is cùm La-
edemonios, varias Cautiones & San-
tiones, & Fœderum firmamenta, &
incula excogitare & proponere ani-
naduerteret, interfatus; Vnum (in-
uit) Lacedemonij, nobis vobiſcum
inculum, & ſecuritatis ratio eſſe
poſſit, ſi planè demonſtretis, vos ea
nobis conceſſiſſe, & inter manus po-
uiſſe, vt vobis facultas lædendi nos,
maximè velletis, minimè ſuppetere
poſſit. *Itaq; ſi facultas lædendi ſubla-*
a ſit, aut ſi ex fœdere rupto periculum
ngruat perditionis, aut diminutionis
latus, aut vectigalium, tum demum
fœdera rata & ſancta, & tanquam In-
amento STYGIS *confirmata cenſeri*
poſſint: cùm metus ſubſit interdicti illi-
us & Suſpenſionis à Communijs Deo-
rum; ſub quo nomine Imperij iura, &
rerogatiuæ, & affluentia & fœlicitas
intiquis ſignificantur.

PAN,

6.

PAN, siue Natura.

ANtiqui *vniuersam Naturam sub personâ* PANIS *diligentissimè descripserunt*; Huius *generationem in dubio relinquunt. Alij enim asserunt eum à* Mercurio *genitum*; *longè aliam generationis formam ei tribuunt*; *Aiunt enim Procos vniuersos cum* Penelope *rem habuisse, ex promiscuo concubitu,* PANA *commentum filium ortum esse. Atque in hac posteriore narratione, procul dubio, aliqui ex recentioribus, veteri fabulæ, nomen* Penelopes *imposuere, quod frequenter faciunt, cùm narrationes antiquiores, ad personas & nomina recentiora traducunt, idque quandóque admodùm surdè & insulsè*; *vt hîc cernere est. Cùm* PAN *ex antiquissimis Diis, longè ante tempora* Vlissis *fuerit, atque insuper* Penelope *ob matronalem grauitatem Antiquitati venerabilis haberetur. Neque prætermittenda est tertia illa generationis explicatio: quidam enim prodiderunt eum Iouis,*

Hybre-

Hybreos, id est, Contumeliæ filiũ fuisse. Vtcunque orto, Parcæ *illi sorores fuisse perhibentur. Effigies autem* PANIS *talis ab Antiquitate describitur: Cornutus, cornibus vsque ad Cœlum fastigiatis, corpore toto hispidus, & villosus, barbâ imprimis promissâ. Figura biformis, humana quoad superiora, sed semifera, et in Caprę pedes desinens. Gestabat autem Insignia Potestatis, sinistrâ, Fistulam, ex septem calamis compactam; dextrâ Pedum, siue Lignum, superiùs curuum, et inflexum; Induebatur autem* Chlamide *ex pelle* Pardalis. *Potestates ei et Munera huiusmodi attribuuntur, vt sit Deus venatorum, etiam pastorum, et in vniuersum Ruricolarum; Præses item Montium: erat etiam proximus* Mercurio *Nuncius Deorum. Habebatur insuper Dux, et Imperator Nympharum, quæ circa eum perpetuò Choreas ducere, et tripudiare solebant: comitabantur et Satyri, et his seniores Sileni. Habebat etiam potestatem terrores immittendi præsertim imanes, et superstitiosos, qui et Panici vocati sunt. Res gestæ autem*

tem

tem eius non multæ memorantur: I
lud præcipuum, quòd Cupidinem pr
uocauit ad luctam, à quo etiam in ce
tamine victus est. Etiam Typhone
Gygantem retibus implicauit, & cohi
buit: atque narrant insuper, cùm C
res mœsta, et ob raptam Proserpina
indignata, se abscondisset, atque D
omnes ad eam inuestigandam magn
pere incubuissent, et se per varias vi
dispertiti essent; Pani solummodò e
fœlicitate quàdam contigisse, vt inu
venandum eam inueniret, et indicare
Ausus est quoque cum Apolline
victoriâ Musices decertare, atque e
am Myda iudice prælatus est: ob qu
Iudicium Mydas asininas aures tuli
sed clàm, et secretò. Amores Pan
nulli referuntur, aut saltem admodu
rari, quod mirum inter turbam De
rum prorsùs tam profusè amatoriam
videri possit. Illud solummodo ei da
tur, quòd Eccho adamaret, quæ etia
vxor eius habita est, atq; vnam etia
Nympham Syringam nomine, in qua
propter iram, et vindictam Cupida
nis (quem ad luctam prouocare no
reueritu

ueritus esset) incensus est. Neque tiam prolem vllam suscepit (quod similiter mirum est, cùm Dij præsertim Masculi prolifici admodum essent) nisi quòd ei tribuatur tanquam filia, muliercula quædam Ancilla IAMBE nomine, quæ ridiculis narratiunculis oblectare hospites solebat, eiusque proles ex coniuge Eccho esse, à nonnullis existimabatur. Fabula nobilis, si quæ alia, atque naturæ arcanis & mysterijs gravida, & quasi distenta.

PAN (vt & nomen ipsum etiam sonat) Vniuersitatem Rerum, siue Naturam repræsentat & proponit. De huius origine, duplex omninò sententia est; atque adeò esse potest: aut enim è MERCVRIO est, verbo scilicet diuino, (quod & Sacræ literæ extra controuersiam ponunt, & Philosophicijs, qui magis diuini habiti sunt visum est;) aut ex confusis rerum seminibus. Qui enim vnum rerum principium posuerunt, aut ad Deum illud retulerunt; aut si materiatum principium volunt, illud tamen potentiâ varium esse uerunt: adeo vt omnis huiusmodi contro-

controuersia, ad illam distribution reducatur, vt Mundus sit, vel à M curio, vel à Procis omnibus.

Namque canebat vti magnum per inane coa
S mina, terrarúmq; animæq; Mariſq; fuiſſe
Et liquidi ſimul ignis, & hijs exordia primis
Omnia & ipſe tener Mundi concreuerit orbis

Tertia autem generatio Panis e modi eſt, vt videantur Græci aliq de Hebræorum myſterijs, vel per gyptios internuncios, vel vtcunque audiuiſſe; pertinet enim ad ſtatu Mundi non in meris natalibus ſuis, poſt lapſum ADAMI, *morti, & c ruptioni expoſitum, & obnoxium ctium. Ille enim ſtatus, Dei, & P cati proles fuit, ac manet. Itaque plex iſta narratio de generatione P* NIS, *etiam vera videri poſſit, ſi & rebus, & temporibus diſtinguatu Nam iſte* PAN, *quem intuemur, contemplamur, ac nimio plus quà oportet colimus, ex verbo Diuino, m diante Confuſâ Materiâ, & ſubintra te Prævaricatione, & Corruptione tum habet. Naturæ rerum, Fata rum, ſorores verè perhibentur & nuntur; naturalium ſiquidem Ca*

ru

rum Catenæ Ortus rerum, & Durationes, & Interitus, & Depressiones, & Eminentias, & Labores, & Fœlicitates, & Fata denique omnia, quæ rebus accidere possunt, trahunt. Cornua autem Mundo attribuuntur; quod Cornua huiusmodi ab imo latiora, ad verticem acuta sint: Omnis enim rerum natura instar Pyramidis acuta est: Individua enim infinita sunt; ea colliguntur in species, & ipsas multiplices. Species rursùs insurgunt in genera, atque hæc quoque ascendendo in magis generalia contrahuntur, vt tandem natura tanquã in vnum coïre videatur. Neque mirum est PANIS cornua etiam Cœlum ferire; cùm summitates naturæ siue Ideæ vniuersales etiam ad diuina quodam modo pertingant. Paratus enim, & propinquus est transitus à Metaphysicâ ad Theologiam naturalem. Corpus autem Naturæ elegantissimè, & verissimè depingitur Hirsutum, propter rerum Radios; Radij enim sunt tanquam Naturæ crines, siue villi, atque omnia ferè vel magis vel minùs radiosa sunt; quod

in

in facultate visus manifestissimum
nec minùs in omni virtute & operat
ne ad distans: Quicquid enim ope
tur ad Distans, id etiam Radios em
tere rectè dici potest, sed maximè o
nium prominet Barba PANIS, q
Radij Corporum cœlestium maxi
ex longinquo operantur & penetra
Quin et Sol, quando parte superi
eius nube obnolutâ, Radij inferiùs
rumpunt, ad aspectum Barbatus c
nitur. Etiam Corpus Naturæ rec
simè describitur Biforme, ob differ
tiam Corporum Superiorum, et In
riorum. Illa enim ob pulchritudine
& motus æquabilitatem et consta
tiam, necnon Imperium in terram,
terrestria, meritò sub Humanâ figu
repræsentantur: Hæc autem ob p
turbationem, & motus incomposit
& quòd à Cœlestibus regantur, Br
animalis figurâ contenta esse possu
Eadem Corporis descriptio pertinet
participationem specierum. Nulla
nim Natura simplex videri potest, s
tanquam ex duobus participans
concreta. Habet enim Homo nonni

& Bruto, *Brutum nonnihil ex Plantâ, Planta nonnihil ex Corpore inanimato, mniáque reuerâ Biformia sunt, et ex specie superiore, et inferiore compacta. Acutissima autem est Allegoria de Pedibus Capræ, propter motum ascensionis Corporum terrestrium versus Regiones Aeris et Cœli: Capra enim Animal scansorium est, eaque è rupibus pendere, atque in præcipitijs hærere amat; quod etiam res licèt inferiori Globo destinatæ, miris modis faciunt, vt in Nubibus, & Meteoris manifestissimum est. Insignia autem in manibus* PANIS *duplicia. Alterum Harmonia, alterum Imperij. Fistula enim ex septem calamis, Concentum rerum, & Harmoniam, siue concordiam cum discordiâ mistam, quæ ex septem stellarum Errantium motu conficitur, euidenter ostendit. Pedum autem illud etiam nobilis translatio est; propter vias Naturæ partim Rectas, prrtim Obliquas. Præcipuè autem Lignum, siue Virga, versus superiorem partem, curua est; quia omnia prouidentiæ diuinæ opera in Mundo ferè per Ambages,*

&

& Circuitus fiunt; vt aliud agi vi
possit, aliud interim reuerâ agatur;
Iosephi *venditio in Ægyptum, et*
milia. Quinetiam in Regiminc
mano omni prudentiore, qui ad gu
nacula sedent, populo conuenientia
prætextus et vias obliquas fœliciùs
volunt, quàm ex directo superin
cunt, et insinuant; adeo vt omnis
perij Virga siue Bacillum verè super
inflexum sit. Vestis PANIS *et*
culum ingeniosè admodum ex p
PARDALIS *fuisse fingitur; prop*
Maculas vbique sparsas; Cœlum
stellis, Maria Insulis, Tellus flori
consperguntur, atque etiam res par
culares ferè variegatæ esse solent ci
superficiem, quæ veluti rei Chla
est. Officium autem PANIS *nullâ al*
re tam ad viuum proponi, atque exp
cari potuerit, quàm vt Deus venat
rum sit: Omnis enim naturalis act
atque adeo motus & processus, nihil
liud quàm venatio est. Nam & S
entiæ & Artes Opera sua venantur,
Concilia humana Fines suos, atq
res naturales omnes vel alimenta s

tanqua

nquam prædam, vel Voluptates suas nquam solatium venantur, idque odis peritis & sagacibus.

Torua Leæna Lupũ sequitur, Lupus ipse capellam,
Florentem Cythisum sequitur lasciua Capella.

tiam Ruricolarum in genere PAN *Deus est, quia huiusmodi homines ma- is secundùm naturam viuant, cùm in rbibus & Aulis natura à cultu ni- nio corrumpatur; vt illud Poëtæ ama- orium verum sit.*

—— Pars minima est ipsa puella sui.

Montium autem imprimis Præses di- itur PAN, *quia in Montibus & locis ditis Natura rerum panditur, atque culis & contemplationi magis subij- itur. Quod alter à* Mercurio *Deo- rum nuncius sit* PAN, *ea Allegoria pla- nè diuina est, cum proximè post verbum Dei, ipsa Mundi Imago, diuinæ po- tentiæ & sapientiæ præconium sit. Quod & Poëta diuinus cecinit.* Cœli enar- rant gloriam Dei, atque opera ma- nuum eius indicat firmamentum. PANA *autem oblectant Nymphæ; A- nimæ scilicet: Deliciæ enim Mundi, Animæ viuentium sunt: Ille autem*

meritò

meritò earum Imperator, cùm illa
turam quaque suam veluti Ducem
quantur, & circa eam cum infinitâ
rietate, veluti singulæ more patrio
tent, & choreas ducant, motu ne
quam cessante: vnâ perpetuò comi
tur Satyri & Sileni; Senectus sci
et Iuuentus; Omnium enim rer
est ætas quædam hilaris et saltatr
atque rursus ætas tarda et bibula
triúsque autem ætatis studia verè
templanti (tanquam Democrito)
tasse ridicula, et deformia viden
instar Satyri alicuius aut Sileni.
Panicis autem terroribus prudent
ma doctrina proponitur: Natura a
rerum omnibus viuentibus indidit
tum, ac formidinem vitæ atque e
tiæ suæ conseruatricem, ac mala in
entia vitantem et depellentem:
runtamen eadem Natura modum
nere nescia est; sed timoribus salu
ribus semper vanos, et inanes ad
cet, adeo vt omnia (si intus con
darentur) Panicis terroribus ple
sima sint; præsertim humana, qua
perstitione (quæ verè nihil aliud, qu

Pan

Panicus terror est) in immensum laborant; maximè Temporibus diris, & trepidis & aduersis. Quod verò attinet ad audaciam PANIS, *et Pugnam per prouocationem cum Cupidine; id eò spectat, quia Materia non caret inclinatione & appetitu ad dissolutionem Mundi & recidiuationem in illud Chaos antiquum, nisi prævalidâ rerum concordiâ (per Amorem, sive Cupidinem significatâ) malitia & impetus eius cohiberetur & in ordinem compelleretur: Itaque bono admodum hominum & rerum fato fit, vt illud certamen* PAN *aduersum experiatur, & victus abscedat. Eôdem prorsùs pertinet, et illud de* Typhone *in retibus implicato; quia vtcunque aliquando vasti, et insoliti rerum tumores sint (id quod* Typhon *sonat) sive intumescant maria, sive intumescant nubes, sive intumescat Terra, sive alia, tamen Rerum Natura huiusmodi corporum Exuperantias, atque Insolentias, Reti inextricabili implicat, & coercet, & veluti catenâ adamantinâ deuincit. Quod autem Inuentio* Cereris *huic*

Deo attribuitur, idque inter venat
nem; reliquis Dijs negatur, licèt ſed
lo quærentibus, & illud ipſum agen
bus; monitum habet verum admod
& prudens; hoc eſt, ne rerum vtilit
ad vitam & cultum Inuentio, à Ph
loſophijs Abſtractis, tanquam D
Maioribus expectetur; licèt totis v
bus in illud ipſum incumbant, ſed t
tummodò à Pane, ideſt, Experien
ſagaci & rerum Mundi notitiâ v
uerſali, quæ etiam caſu quodam ac
luti inter venandum in huiuſmodi
uenta incidere ſolet. Illud autem M
ſices certamen, eiuſq; euentus, ſalu
rem exhibet doctrinam, atque eam
rationi & Iudicio humano geſtienti,
ſe efferenti ſobrietatis vincula inji
poſſit. Duplex enim videtur eſſe H
monia, & quaſi Muſica: altera P
uidentiæ Diuinæ, altera Rationis H
mana. Iudicio enim humano, ac vel
auribus Mortalium, Adminiſtra
Mundi & Rerum, & Iudicia diu
ſecretiora ſonant aliquid durum,
quaſi abſonum: quæ inſcitia licèt A
nis auribus meritò inſigniatur, tam

& illæ ipſæ aures ſecretò, nec palàm geſtantur: Neque enim huiuſce rei deformitas à vulgo conſpicitur, aut notatur. Poſtremo, minimè mirum eſt ſi nulli Amores Pani attribuantur, præter coniugium Ecchus; Mundus enim ſe ipſe, atque in ſe rebus omnibus fruitur: qui amat autem, frui vult, neque in Copiâ, deſiderio locus eſt. Itaque mundi Amores eſſe nulli poſſunt, nec potiendi Cupido, cum ſe ipſe contentus ſit, niſi fortaſſe ſermones: ij ſunt Nympha, Eccho, aut ſi accuratiores ſint, Syringa. Inter Sermones autem, ſiue voces, excellenter ad coniugium mundi ſumitur ſola Eccho; Ea enim demùm vera eſt Philoſophia, quæ mundi ipſius voces fideliſſimè reddit, & veluti dictante mundo, conſcripta eſt; & nihil aliud eſt, quàm eiuſdem ſimulacrum & reflexio, neque addit quicquam de proprio, ſed tantùm iterat, & reſonat. Ad mundi etiam Sufficientiam & Perfectionem pertinet, quòd prolem non edat. Ille enim per Partes generat, per Totum autem quomodo generare poſſit? cum Corpus extra ipſum non ſit.

Nam de Filiâ eius Putatiuâ, mulie
culâ illâ, est sanè ea adiectio quædam
ad Fabulam sapientissima; per illa
enim repræsentantur eæ, quæ perpetu
temporibus passim vagantur, atq
omnia implent, vaniloquæ de rerum
Naturâ Doctrinæ, re ipsâ infructuos
genere quasi subditiciæ, garrulitate v
rò interdum iucundæ, interdum mole
& importunæ.

7.

Perseus, siue Bellum.

Perseus traditur fuisse à Palla
missus ad obtruncandam Me
sam, quæ populis plurimis ad Occid
tem in extremis Hiberiæ partibus m
ximæ Calamitati fuit. Monstrum
nim hoc tam dirum atque horrend
fuit, vt aspectu solo homines in saxa v
teret. Erat autem è Gorgonibus v
ac sola Mortalis Meduſa; cum Pass
reliquæ non essent. Itaque Perse
ad tam nobile facinus se comparans,
ma, ac dona à tribus Dijs accepit: T
lares alas à Mercurio, à Plutone
lea

lam, Scutum à Pallade, & speculum. Neque tamen, licèt tanto apparatu instructus, ad Medusam rectâ perrexit: sed primum ad Graeas diuertit, Eae sorores ex alterâ parente Gorgonibus erant. Atque Graeae istae Canae iam à Natiuitate erant, & tanquàm vetulae. Oculus autem ijs tantummodo & dens erat omnibus vnicus, quos prout exire foras quamque contigerat, vicissim gestare, reuersae autem iterum deponere solebant: Hunc itaque oculum atque hunc dentem illae PERSEO commodârunt. Tum demùm cum se abundè ad destinata perficienda instructum iudicaret, ad Medusam properauit impiger & volans: Illam autem dormientem offendit: Neque tamen Aspectui eius (si euigilaret) se committere audebat, sed Ceruice reflexâ, in speculum Palladis inspiciens, atque hoc modo ictus dirigens, caput ei abscidit. Ex sanguine autem Medusae fuso, statim Pegasus alatus emicuit. Caput autem abscissum PERSEVS in Scutum Palladis inserit, cui etiamnùm sua manſit vis, vt ad eius intuitum omnes

seu attoniti aut syderati obrigerer
Fabula de Belligerandi ratione
prudentiâ conficta videtur. Atque
ipsâ de bello suscipiendo, & de genet
belli eligendo deliberatione, tria pr
ponit præcepta sana, & grauia, ta
quam ex consilio Palladis. Primò vt
subiugatione Nationum Finitimar
quis non admodùm laboret. Neque
nim eadem est patrimonij, & impe
amplificandi ratio. Nam in possessio
bus priuatis, vicinitas prædiorum s
ctatur: sed in propagando imperio, C
casio & belli conficiendi facilitas,
fructus, loco vicinitatis esse debet. Ce
Romani, quo tempore Occidentem v
sus, vix vltra Liguriam penetra
rant, Orientis prouincias vsque
Montem Taurum armis & impe
complexi sunt. Itaque PERSEVS
cèt Orientalis, tamen longinquam e
peditionem, vsq; ad extrema Occide
tis minimè detrectauit. Secundò C
ræ esse debet, vt iusta & honorifica su
sit belli causa: Id enim & alacritat
tum militibus, tum populis impens
conferentibus addit: & Societates ap
ri

rit,
comm
belli c
Ty
bit,
gore,
Terti
tres
repre
leger
bellu
ad ex
aut in
ctio a
Bellu
trahi
Merc
rum a
lade.
prude
tis T
pedib
tam i
eis qu
sunt,
nim e
quàm

rit, & conciliat, & plurimas denique commoditates habet. Nulla autem belli causa magis pia sit, quàm debellatio Tyrannidis, sub quâ populus succumbit, & prosternitur sine animis & vigore, tanquam sub aspectu Medusæ. Tertiò prudenter additur; quod cùm tres Gorgones fuerint (per quas Bella representantur) PERSEVS illam delegerit, quæ fuerit Mortalis; hoc est bellum eius conditionis, quod confici, & ad exitum perduci posset, nec vastas, aut infinitas spes persecutus est. Instructio autem PERSEI ea est, quæ ad Bellum vnicè confert, & fortunam ferè trahit. Accepit enim Celeritatem à Mercurio, Occultationem Consiliorum ab Orco, & Prouidentiam à Pallade. Neque caret Allegoriâ eâque prudentissimâ, quòd Alæ illæ Celeritatis Talares, non Axillares fuerint, at q. pedibus non humeris additæ; quia non tam in primis belli aggressibus, quàm in eis quæ sequuntur, & primis subsidio sunt, Celeritas requiritur: Nullus enim error in bellis magis frequens est, quàm quod Prosecutiones, & subsidia-

rij Impetus, Inuiorum alacritati non r
ſpondent. Etiam illa Prouidentiæ D
uiſio (Nam de galeâ Plutonis, quæ h
mines inuiſibiles reddere ſolebat, Pa
bola manifeſta eſt) ingenioſa vide
de Scuto, & ſpeculo; neque enim
Prouidentia ſolùm adhibenda eſt, q
cauet inſtar Scuti, ſed illa altera
quam hoſtium vires, & motus, & co
ſilia cernuntur, inſtar ſpeculi Pallad
Verùm PERSEO *vtcunque copijs a*
animis inſtructo, reſtat aliud quidd
maximi per omnia momenti ante qua
incipiatur bellum, nimirum vt diuer
ad Græas. Grææ autem Proditio
ſunt, Bellorum ſcilicet Sorores, non g
mæ illæ quidem, ſed generis nobilit
quaſi impares. Bella enim generoſa, P
ditiones degeneres & turpes. Earu
deſcriptio elegans eſt, vt canæ a na
uitate ſint, & tanquam Vetulæ, propt
perpetuas Proditorum Curas & Tr
pidationes: Earum autem vis (an
quam in manifeſtam defectionem
rumpant) aut in Oculo, aut in De
eſt: Omnis enim Factio à ſtatu quo
am alienata, & ſpeculatur, & morde

Atq

Atque huiusmodi Oculus & Dens tanquam Communis est. Nam quæ didicerunt, & nouerunt, ferè per manus factionis ab vno ad alterum transeunt, & percurrunt. Et quod ad Dentem attinet, vno ferè ore mordent, & similem Cantilenam canunt, vt si vnum audias, omnes audias. Itaq; PERSEO conciliandæ sunt istæ Græ, vt oculum, & dentem ei commodent: Oculum ad Indicia, dentem ad rumores serendos, & inuidiam conflandam, & animos hominum sollicitandos. His itaque dispositis, & præparatis, sequitur ipsa Belli actio. In eâ Medusam dormientem inuênit: Prudens enim belli susceptor, semper ferè hostem assequitur imparatum & securitati propiorem: Atque nunc tandem speculo Palladis opus est; Plurimi enim ante ipsa pericula res hostium acutè & attentè introspicere possunt; sed in ipso periculi articulo præcipuus est vsus speculi, vt modus periculi cernatur, terror non offundatur: (quod per illum intuitum capite auerso significatur) A bello perfecto sequuntur effecta duo: Primùm Pegasi illa

generatio & exuscitatio, quæ satis evi
denter Famam denotat, quæ per omn
volat & victoriam celebrat: Secun
dum, Gestatio capitis Medusæ
scuto; siquidem nullum præsidij gen
huic ob præstantiam comparari poss
Vnicum enim facinus insigne, & m
morabile fœliciter gestum, & perp
tratum; omnes inimicorum motus coh
bet, atque malevolentiam ipsam stup
dam reddit.

8.

ENDYMION, siue Gratiosus.

PAstor ENDYMION traditur
Lunâ fuisse adamatus: novum a
tem, & singulare erat consuetudi
genus; siquidem ille decumbebat
natiuâ quadam specu, sub saxis La
mijs; Luna autem haud rarò de Cæ
perhibetur descendisse, & sopiti Osc
periisse, ac rursus in Cœlum se recepis
Neque tamen otium istud, & somn
in detrimentum fortunarum eius ced
bat. Sed Luna interim effecit, vt pec
ei

cius pingueſceret admodum, ac numero etiam fœliciſſimè auctum eſſet, vt nulli paſtorum greges eſſent lætiores, aut numeroſiores. Fabula ad ingenia & mores Principum pertinere videtur. Illi enim cogitationum pleni, & inſuſpiciones propenſi, non facile ad conſuetudinem vitæ interiorem recipiunt homines qui ſunt perſpicaces, & curioſi & quaſi animo vigilantes, ſiue exſomnes: ſed potiùs eos, qui ingenio ſunt quieto, & morigero, & quod placitum eſt illis patiuntur, & nil vltrà inquirunt, ſed ſe veluti ignaros & nil ſentientes & quaſi ſopitos præbent; denique magis obſequium ſimplex, quàm obſeruantiam callidam præſtant. Etenim cum huiuſmodi hominibus Principes de Maieſtate ſuà veluti Luna de Orbe ſuperiore, deſcendere, & perſonam (quam perpetuò gerere inſtar Oneris cuiuſdam ſit) deponere, & familiariter verſari libenter conſueuerunt, idque ſe tuto facere poſſe putant. Id quod in Tiberio Cæſare Principe omnium maximè difficili, præcipuè annotatum fuit: apud quem illi ſolummodo gratioſi

tiosi erant, qui notitiam morum et de
reuerà habebant, sed pertinacitèr, orum
quasi stupidè dissimulabant. Quod rum si
tiam Lodouico vndecimo Fran trema
rum Regi Principi cautissimo, & ca
lidissimo in moribus erat. Neque n
elegantèr in Fabulâ ponitur Antrum
illud Endymionis: quia ferè vsitatu
est illis qui huiusmodi gratiâ apud Pr
cipes florent, habere secessus aliq
amœnos, quò illos inuitent, ad otium
animi remissionem, absque Fortunæ
mole. Qui autem in hoc genere gr
tiosi sunt, plerumq; rem suam bene
gunt. Nam Principes licèt forta sse
honores eos non euehant, tamen cùm
vero affectu, nec propter vtilitatem t
tùm illos diligant, munificentiâ suâ
ditare consueuerunt.

9.
SOROR GYGANTVM, siue Fama.

MEmorant Poetæ, GYGANTI
è terrâ procreatos, bellum Io
& superis intulisse, & fulmine disiec

& deiectos fuisse. Terram autem Deorum irâ irritatam in vindictam natorum suorum, Famam *progenuisse; extremam Gygantibus sororem.*

Illa Terra parens irâ irritata Deorum
Extremâ (vt perhibent) Cæo Enceladóq; sororē;
Progenuit. ----

Huius Fabulæ ea sententia videtur esse: per Terram, *Naturam vulgi significârunt, perpetuò tumidam & malignam versus imperantes, & res nouas parturientem: Hæc ipsa occasionem adepta, Rebelles parit & Seditiosos, qui Principes ausu nefario exturbare, & deijcere machinantur; quibus oppressis, eadem Plebis natura deterioribus fauens, & tranquillitatis impatiens, rumores gignit, & susurros malignos & Famas querulas, & famosos libellos, & cætera id genus, ad inuidiam eorum qui rebus præsunt; vt Actiones Rebellium, & Famæ seditiosæ genere, & stirpe non differant; sed veluti sexu tantùm, cùm istæ muliebres videantur, illæ viriles.*

ACTÆON

10.

Actæon Et Penthevs sive Curiosus.

Curiositas *humana in secretis mandis, & eorum notitiâ app titu malè sano concupiscendâ, & pre sandâ, duplici exemplo apud antiq coërcetur: Altero* Actæonis, *alte* Penthei. Actæon *cum* Dianam *in prudens, & casu sine veste vidisset, Cervum versus, à canibus quos aleba dilaceratus est.* Pentheus *cùm sacr ficiorum* Bacchi *occultorum, conscen arbore, spectator esse voluisset, furo percitus est. Fuit autem* Penthei *de mentia eius generis, vt res congem nâsse existimaret, & duo Soles & ru sus duæ Thebæ ei ob oculos ver aret tur; adeò cum Thebas properaret, sta tim alteris Thebis conspectis retrah retur: Atque hoc modo perpetuò c irrequietè sursùm & deorsum fe retur.*

Eumenidũ demens, qualis videt agmina Penthe
Et Solem geminũ, & duplices se ostendere Theba

Fabularum prima, ad secreta Princi-

pum

pum; secunda, ad secreta diuina pertinere videtur. Qui enim Principibus non admissi, & præter eorum voluntatem secretorum conscij sunt, odium certissimum apud eos consequuntur. Itaque gnari se peti, & occasiones captari, vitam degunt Ceruorum more timidam & suspicionibus plenam. Quin & illud sæpiùs accidit, vt à seruis & domesticis, in gratiam Principum, accusentur & cuertantur. Vbi enim Principis offensio manifesta est; quot serui, tot ferè Proditores esse consueuerunt; vt Acteonis fatum illos maneat. Alia est Penthei calamitas. Qui enim ausu temerario, mortalitatis parùm memores, per excelsa Naturæ & Philosophiæ fastigia (tanquam arbore conscensa) ad Mysteria diuina aspirant, his pœna proposita est, perpetuæ Inconstantiæ, & Iudicij vacillantis & perplexi. Cùm enim aliud sit Lumen Naturæ, aliud Diuinum; ita cum illis fit, ac si duos Soles viderent. Cúmque actiones vitæ, & decreta voluntatis ab intellectu pendeant: sequitur etiam vt non minùs voluntate, quàm opinione hæsi-

hæsitent, nec sibi omninò constent: I
que & duas Thebas similitèr vide
Per Thebas enim actionum fines
scribuntur (cum Thebis Pentheo
domus & perfugium.) Hinc fit, vt ne
ant, quò se vertant, sed de summâ
rum incerti & fluctuantes, tantù
subitis mentis impulsibus in singu
circumagantur.

II.

ORPHEVS, siue Philosophi

FAbula de ORPHEO *vulg*
nec tamen Interpretem fidum
omnia sortita, Philosophiæ *vniu*
imaginem referre videtur. Persona
nim ORPHEI *viri admirandi, &*
nè diuini, & omnis harmoniæ periti,
modis suauibus cuncta vincentis,
trahentis, ad Philosophiæ *descript*
nem facili transitu traducitur. La
res enim ORPHEI, *Labores* Herc
lis, *vt opera Sapientiæ, opera Fortit*
dinis, dignitate & potentiâ superat
ORPHEVS *ob amorem vxoris mor*
imm

immaturâ præreptæ, fretus Lyrâ, ad inferos descendere sibi in animum induxit, vt Manes deprecaretur; neque re suâ decidit. Nam placatis Manium & suauitate cantus, & modulationis delinitis tantùm valuit, vt ei illam secum abducere indultum sit: Eâ tamen lege, vt illa eum à tergo sequeretur, ipse autẽ antequàm ad luminis oras peruenturn esset, ne respiceret. Quod cùm ille nihilominùs, amoris & curæ impatientiâ (postquàm fere in tuto esset) fecisset, rupta sunt fœdera: atque illa ad inferos gradu præcipiti relapsa est. Ab illo tempore ORPHEVS mœstus, & mulierum osor, in solitudines profectus est, vbi eâdem cantus, & Lyræ dulcedine, primò feras omnigenas ad se traxit, adeo vt naturam suam exuentes, nec irarum aut ferocitatis memores, nec libidinis stimulis, & furoribus præcipites acti, nec ingluuiem satiare, aut prædæ inhiare amplius curantes, in morem Theatri, illum circumstarent, benignæ & mansuetæ inter se facta, & tantùm Lyræ concentui aures præbentes. Neque is finis, sed tanta

musicæ

musicæ vis, & potentia fuit, vt etia
syluas moueret, & lapides ipsos, vt
quoque se transferrent, & sedes s
circa eum, ordine & modo decenti
nerent. Hæc ei cum ad tempus fœl
tèr & magna cum admiratione ce
sent; tandem Thraciæ *mulieres stim*
lis Bacchi *percitæ, primò cornu r*
cum, & immane sonans inflàrunt:
eo, propter strepitum, musicæ sonus
plius audiri non potuit: Tum dem
solutà virtute, quæ ordinis, & societ
istius erat vinculum, turbari cæptu
est, & feræ singulæ ad naturam sua
redierunt, & se inuicem vt priùs p
secutæ sunt; neque lapides, aut syluæ
mansere locis: ORPHEVS *autem*
tandem à mulieribus furentibus
cerptus est, & sparsus per agros; ob
ius mortis mœrorem, Helicon *(flu*
Musis sacer) aquas sub terram ind
natus condidit, & per alia loca ca
rursùs extulit. Sententia fabulæ ea
detur esse. Duplex est Orphei Cant
Altera ad placandos Manes: Al
ra ad trahendas feras & syluas. P
or ad naturalem Philosophiam, Pos

ri

ur ad Moralem, & Ciuilem aptissi-
è refertur. Opus enim naturalis
hilosophiæ longè nobilissimum, est ipsa
estitutio, & instauratio rerum cor-
ptibilium, & (huiusce rei tanquàm
radus minores) corporum in statu suo
onseruatio, & dissolutionis, & putre-
inis retardatio. Hoc si omninò fieri
etur, certè non aliter effici potest,
uàm per debita, & exquisita Natu-
e temperamenta, tanquam per Har-
oniam lyræ, & modos accuratos. Et
amen cùm sit res omnium maximè ar-
ua, effectu plerunque frustratur; Id-
que (vt verisimile est) non magis ali-
ob causam, quàm per curiosam, &
tempestiuam sedulitatem & impati-
entiam. Itaque Philosophia, tantæ rei
erè impar; atque idcircò meritò mœ-
a, vertit se ad res humanas, & in ani-
os hominum, suasu & eloquentiâ vir-
utis & æquitatis, & pacis amorem in-
nuans populorum cœtus in vnum coire
acit; & iuga legum accipere, & impe-
ijs se submittere & affectuum indo-
itorum obliuisci, dum præceptis, &
disciplinæ auscultant, & obtemperant:

vnde

vnde postea sequi, vt adificia extru
tur, & oppida condantur, & simu
agri & horti arboribus conserantur
lapides, & syluas non abs re conue
& transferri dictum sit. Atque
rerum Ciuilium cura, ritè atque or
ponitur post experimentum corp
mortalis restituendi sedulò tenta
& ad extremum frustratum: qu
mortis necessitas ineuitabilis euid
ùs proposita, hominibus ad aeternita
meritis, & nominis famâ quæren
animos addit. Etiam prudenter in
bulà additur, ORPHEVM à mul
bus, & nuptijs alieno animo fuisse,
nuptiarum delinimenta, & liber
charitates, homines plerunque à
nis, & excelsis erga respublicas m
tis auertunt, dum immortalitatem
pagine, non factis, assequi satis hab
Verùm & ipsa sapientiæ opera, licè
ter humana excellant, tamen &
periodis clauduntur. Euenit enim
postquam regna, & respublicæ ad
pus floruerint, subinde perturbati
& seditiones & bella oriantur;
quorum strepitus, primò leges cont

, & homines ad naturæ ſuæ depra-
ationes redeunt; atque etiam in agris,
que oppidis vaſtitas conſpicitur. Ne-
e ita multò pòſt (ſi huiuſmodi furores
ntinuentur) literæ etiam, & Philo-
phia *certiſſimè diſcerpitur: adeo vt*
agmenta tantùm eius, in paucis locis,
nquam Naufragij Tabulæ, inueniantur, & barbara tempora ingruant;
eliconis *aquis ſub terra merſis; do-*
e debitâ rebus viciſſitudine, non iſſ-
m fortaſſe locis, ſed apud alias Natio-
s erumpant, & emanent.

12.

COELVM, ſiue Origines.

TRadunt *Poëtæ* COELVM *antiquiſſimum Deorum extitiſſe; Hu-*
s partes generationis à filio Saturno
dce demeſſas fuiſſe. Saturnum *autem*
bolem numeroſam generâſſe: ſed ſi-
os continuò deuorâſſe, tandem verò
uem exitium effugiſſe, & adultum,
tre Saturnum *in Tartarum detru-*
ſſe, & regnum accepiſſe; quinetiam
patris

patris genitalia eâdem falce, qu
Cœlum execuerat, abscidisse, atq
mare proiecisse, inde Venerem na
esse. Postea Iouis regnum vix c
matum, duo memorabilia bella
pisse. Primùm Titanum, in quibu
bellandis Solis operam (qui sol
Titanibus Iouis rebus fauebat)
giam fuisse: secundum Gygan
qui & ipsi fulmine & Iouis arm
iecti sunt; quibus domitis, Iouem
curum regnâsse. Fabula videtur
nigma de Origine rerum non mul
discrepans à Philosophia, quam
Democritus excepit, qui aperti
omnium æternitatem Materiæ ass
æternitatem mundi negauit; in q
liquantò propiùs ad veritatem
diuini accessit, cuius narratio
teriam informem ante opera Dei
statuit. Sententia Fabulæ huius
est. Cœlum esse concauum illud,
ambitum, quod Materiam compl
tur. Saturnum autem Materia
sam, quæ omnem generandi vim
renti præscidit. Summam enim M
riæ perpetuò eandem esse; neque

Qua

Quantum Naturæ crescere aut minui.
Agitationes autem, & motus Ma-
riæ, primò imperfectas, & malè coha-
rentes rerum compages produxisse, &
eluti tentamenta mundorum: Dein
ui processu Fabricam ortam esse, quæ
rmam suam tueri & conseruare pos-
et. Itaque priorem æui distributionem
r regnum Saturni significari, qui ob
equentes rerum dissolutiones, & bre-
es durationes, Filiorum suorum De-
rator habitus est: Secundam au-
m per regnum Iouis, qui continuas
tas, & transitorias mutationes in
artarum detrusit; qui locus pertur-
ationem significat. Is locus videtur
se spatium inter ima Cœli & interio-
a Terræ medium; quo interuallo per-
rbatio & fragilitas, & mortalitas
ue corruptio maximè versatur. At-
ue durante priore illâ generatione
erum, quæ sub regno Saturni te-
uit, Venerem natam non fuisse. Do-
ec enim in vniuersitate Materiæ,
scordia esset concordiâ potior & va-
nior, mutatio per Totum necessa-
riò facta est; atque in ipsâ Fabricâ,

bricâ, atque huiusmodi generati
rerum extitisse, antequam Satu
exectus esset. Hunc verò generat
modum cessantem, alterum illum
dum continuò excepisse, qui per
rem fit: adultâ & prævalidâ re
concordiâ; vt mutatio tantùm per
tes procedat, integrâ & inconcuss
bricâ vniuersali: Saturnum *tame*
trusum, & deturbatum, non per
tum & extinctum narrant, quia
dum in antiquam confusionem, &
regna relabi posse, opinio erat:
Lucretius *ne suis temporibus eu*
deprecatus est.

Quod procul à nobis, flectat Fortuna gube
Et ratio potius, quàm res persuadeat ipsa.

Postquam autem mundus mole,
suâ consisteret, tamen otium ab
non fuisse. Nam secutos primùm
lestibus Regionibus motus nota
qui virtute Solis in cœlestibus præ
nante, ita sopiti sunt, vt mundi
conseruaretur: Posteà similiter in
rioribus; per inundationes, temp
tes, ventos, terræ motus magis vn
sales, quibus etiam oppressis, &

tis, magis pacata, ac durabilis re-
um conspiratio, & tranquillitas ac-
reuit. Verùm de istâ Fabulâ v-
trimque pronunciari potest, & Fabu-
lam Philosophiam *continere, & Phi-*
losophiam rursus Fabulam. *Noui-*
mus enim (ex fide) hæc omnia nil a-
liud esse, quàm sensus iampridem ces-
santia, & deficientia Oracula: Cum
Mundi, & Materia, & Fabrica ad
Creatorem verissimè referatur.

13.

PROTEVS, siue Materia.

NArrant *Poëtæ* PROTEVM Neptuno *pastorem fuisse; eun-*
demque Senem, & Vatem; Vatem
scilicet præstantissimum & veluti Ter-
maximum. Nouerat enim non futura
solummodò, sed & Præterita & Præ-
sentia, adeò vt præter Diuinationem,
etiam omnis Antiquitatis, & omnium
Secretorum Nuncius ac Interpres es-
set. Morabatur autem sub ingenti
specu. Ibi ei mos erat sub meridiem

gregem suum Phocarum numerare, a
que deinde somno se dare. Qui aute
operâ eius alequâ in re, vti volebat,
non alio modo apud eum valere pot
rat, nisi eum manicis comprehensu
vinclis constringeret. Ille contrà, vt
liberaret, in omnes formas, atque rer
miracula, ignem, fluuium, feras sev
tere solebat; donec tandem in pri
nam formam restitueretur. Se
Fabulæ ad abdita Naturæ, & Co
tiones Materiæ pertinere vide
Sub PROTEI enim personâ Mat
significatur omnium rerum post De
antiquissima. Materia autem
Cœli concauo tanquàm sub Specu
bitat. Neptuni autem mancipi
est, quia omnis Materiæ operatio
dispensatio in liquidis præcipuè exe
tur. Pecus autem siue Grex PROT
non aliud videtur esse, quàm Specie
dinariæ Animalium, Plantarum,
tallorum, in quibus Materia videt
diffundere, & quasi consumere;
vt postquàm istas species effinxerit,
absoluerit (tanquàm penso comple
dormire & quiescere videatur, n

lias amplius Species moliri, tentare, aut parare. Atque hæc est PROTEI Pecoris numeratio, & subinde Somnus. Hoc autem sub Meridiem, non nuroram, & vesperum fieri dicitur, id est, cùm Tempus iam venerit, quod speciebus ex Materiâ debitè præparatâ, & prædispositâ perficiendis, & excludendis maturum sit, & quasi legitimum, & inter Rudimenta earum, & Declinationes medium; quod nos satis scimus ex Historiâ sacrâ sub tempus ipsum Creationis fuisse. Tum enim per virtutem illam diuini verbi (Producat) Materia ad imperium Creatoris, non per Ambages suas sed subitò confluxit, & Opus suum in Actum affatim perduxit, ac Species constituit. Atq; hucusque Fabula narrationem suam de PROTEO libero, & soluto cum Pecore suo complet. Nam vniuersitas rerum cum Structuris, & Fabricis Specierum ordinarijs, est Materiæ non constrictæ, aut deuinctæ, & gregis materiatorum facies. Nihilominùs si quis peritus Naturæ Minister, vim adhibeat Materiæ, & Materiam ve-

xet, atque vrgeat, tanquam hoc ip
destinato, & proposito, vt illam in n
hilum redigat: illa contrà (cum Ann
hilatio, aut interitus verus, nisi per D
omnipotentiam fieri non possit) in t
necessitate posita in mirabs rerum tra
formationes & effigies se voluit, et ve
tit: adeò vt tandem veluti in orbem
mutet, & periodum impleat, & qu
se restituat, si vis continuetur. E
autem constrictionis, seu alligati
ratio magis facilis erit, & expedita
Materia per Manicas comprehen
tur, id est, per Extremitates. Q
autem additur in Fabulâ Prote
Vatem fuisse, & trium temporum g
rum, id cum Materiæ naturâ opti
consentit. Necesse est enim, vt
Materiæ passiones, & processus no
rit, rerum Summam & earum qua
ctæ sunt, & quæ fiunt, & quæ insu
futuræ sunt, comprehendat, licè
partes & singularia cognitio non t
tendatur.

ME

14.

MEMNON, siue Præmaturus.

MEmorant Poëtæ MEMNONEM *Auroræ filium fuisse. Ille armorum pulchritudine insignis, & aurâ populari celebris ad Bellum* Trojanum *venit, & ad summa ausu præcipiti festinans, & anhelans, cum* Achille *Græcorum fortissimo, certamen singulare iniit, atque eius dextrâ occubuit. Hunc* Iupiter *miseratus aues lugubre quiddam & miserabile pertuò quiritantes ad Exequias eius & funeris decus excitauit; Eiusdem statua quoque* Solis *orientis radijs percussa, sonum flebilem edere solita fuisse perhibetur. Fabula ad Adolescentium summæ spei Calamitosos exitus pertinere videtur. Illi enim tanquàm Auroræ filij sunt; atque inanium & externorum specie tumidi, maiora ferè viribus audent, atque* Heroes *fortissimos lacessunt, & in Certamen deposcunt, & impari congressu, succumbentes, extinguuntur; Horum autem mortem infinita commiseratio sequi*

solet; Nil enim inter Fata mortalium tam flebile est, tàmque potens ad misericordiam commouendam, quàm virtutis flos immaturo exitu præcisus. Neque enim prima ætas ad Satietatem scilicet, aut ad inuidiam vsq; duraui quæ mœstitiam in obitu lenire, aut misericordiam temperare possit; Quin etiam Lamentationes & planctus non solùm tanquam Aues illæ funebres circa rogos eorum volitant, sed & durat huiusmodi miseratio, & producitur. Maximè autem per Occasiones & Nouos motus & Initia magnarum rerum, veluti per Solis *radios Matutinos, Desyderia eorum renouantur.*

15.

TYTHONVS, siue Satiàs.

EL*egans Fabula narratur de* TYTHONO, *eum ab Aurora adamatum fuisse, quæ perpetuam eius consuetudinem exoptans, à* Ioue *petijt,* TYTHONVS *nunquam mori posset; verùm incuriâ muliebri oblita est petitioni suæ & illud inserere, vt nec senectus*

Eius

ctute grauaretur. Itaque moriendi conditio ei erepta est, senium autem secutum est mirum & miserandum, quale consentaneum est euenire ei, cui mors negatur, ætas perpetuò ingraescit. Adeo vt Iupiter huiusmodi sortem miseratus, tandem eum in Cicadam conuerterit. Hæc Fabula ingeniosa adumbratio & descriptio voluptatis esse videtur; quæ à principio velut sub tempus Aurorę, adeò grata est, vt homines vota faciant, vt gaudia huiusmodi sibi perpetua, & propria sint, oblici Satietatem & tædium eorum instar Senij, ipsis non cogitantibus obuentura. Adeo vt ad extremum, cùm actiones voluptariæ homines deserant, cupido verò & affectus non moriatur, fieri soleat, vt homines sermonibus tantùm, & commemorationibus earum rerum, quæ eis integrâ ætate voluptati fuerunt, se oblectent. Quod in Libidinosis & viris Militaribus fieri videmus, cùm illi impudicos sermones, hij facinora sua retractent, Cicadarum more, quarum vigor tantùm in voce est.

16.

Procvs Ivnonis, siue Dedecus.

Narrant Poëtæ Iovem, *vt amo-ribus suis potiretur, multas & varias formas sumpsisse, Tauri, Aquilæ, Cygni, Imbris aurei; cum autem* Ivnonem *sollicitaret, vertisse se in formam maximè ignobilem, atque con-temptui & ludibrio expositam. Et fuit miseri Cuculi, imbre & tempestate madefacti, & attoniti, tremebundi & semimortui. Prudens Fabula est, & ex intimis moribus desumpta. Sensus verò talis, Ne homines nimiùm sibi placeant, existimantes virtutis suæ specimen, eos apud omnes in pretio, et gra-tiâ ponere posse. Id enim succedere pro-naturâ, & moribus eorum, quos am-biunt, & colunt, qui si homines sua nullis ipsi dotibus, & ornamentis insig-niti; sed tantùm ingenio sunt superbi & maligno (id quod sub figurâ Iv-*nonis *repræsentatur) tum verò ni-*rint sibi exuendam prorsus esse omnem personam, quæ vel minimum præ se fe-*

ra

rat decoris, & dignitatis: atque desipere se planè, si aliâ viâ insistant; neque satis esse si obsequij deformitatem præstant, nisi omninò se in personam abiectam & degenerem mutent.

17.

CVPIDO, siue Atomus.

QVæ de CVPIDINE siue Amore dicta sunt à Poëtis; in eandem personam propriè conuenire non possunt: Ita tamen discrepant, vt confusio personarum reijciatur, similitudo recipiatur. Narrant itaque Amorem omnium Deorum fuisse antiquissimum, atque adeò omnium Rerum; excepto Chao, quod ei coæuum perhibetur; Chaos autem à priscis viris nunquam diuino honore, aut nomine Dei insignitur. Atque Amor ille prorsùs sine Parente introducitur; nisi quod à nonnullis Ouum Noctis fuisse traditur. Ipse autem ex Chao, & Deos, & Res vniuersas progenuit: Eius autem Attributa ponuntur Numero quatuor, vt sit Infans perpetuus, Cæcus, Nudus,

Sagittarius; fuit & Amor quidam alter, Deorum natu Minimus; Veneris filius; in quem etiam Antiquiorum Attributa transferuntur; & quodammodo competunt. Fabula ad Cunabula Naturæ pertinet, & penetrat. Amor iste videtur esse Appetitus, sive stimulus Materiæ primæ, sive (vt explicatiùs loquamur) Motus naturalis Atomi. *Hæc enim est illa vis antiquissima, & vnica, quæ ex Materiâ omnia constituit & effingit. Ea omninò sine Parente est; id est, sine causâ. Causa enim Effectus veluti Parens est: Huius autem virtutis causa nulla potest esse in Naturâ, (Deum enim semper excipimus) Nihil enim hâc ipsâ prius itaque Efficiens nulla: neque aliqua Naturæ Notius; ergò nec Genus, nec Forma; Quamobrem quacunque demum sit, positiua est & surda. Atque etiam si Modus eius, & Processus sciri daretur; tamen per causam sciri non potest; cùm sit post Deum causarum, ipsa incausabilis. Nequa fortasse Modum eius intra inquisitionem humanam sisti, aut comprehen-*

pos-

posse ſperandum eſt; Itaque meritò fingitur Ouum à Nocte excluſum; Certè Sanctus Philoſophus ita pronunciat. Cuncta fecit pulchra tempeſtatibus ſuis, & Mundum tradidit diſputationibus eorum, ita tamen vt non inueniat Homo, Opus quod operatus eſt Deus à principio, vſque ad finem. *Lex enim ſummaria* Naturæ, *ſiue virtus iſtius Cupidinis, indita primis rerum particulis à Deo ad Coitionem, ex cuius repetitione, & multiplicatione Omnis rerum varietas emergit & conflatur; cogitationem mortalium perſtringere poteſt, ſubire vix poteſt. Philoſophia autem* Græcorum *inuenitur in rerum Materiatis Principijs inueſtigandis magis acuta, & ſollicita; in Principijs autem Motus, (in quibus omnis operationis vigor conſiſtit) negligens & languida. In hoc autem, de quo agimus prorsùs cæcutire & balbutire videtur: Etenim* Peripateticorum *opinio; de* Stimulo Materiæ, *per* Priuationem; *ferè non vltrà verba tendit, & rem potiùs ſonat, quam ſignat;*

Qui

Qui autem hoc ad Deum referunt; optimè illi quidem, sed saltu non gradu ascendunt: Est enim procul dubio unica, & summaria Lex in quam natura coit, Deo substituta: Ea ipsa, quæ in superiore textu, illo verborum complexu demonstratur, Opus, quod operatus est Deus à Principio, vsque ad Finem. Democritus *autem, qui altiùs rem perpendit, postquam* Atomum *dimensione nonnullâ, & figurâ instruxerat, vnicum* Cupidinem *sive Motum primum ei attribuit simpliciter, & ex comparatione alterum. Omnia enim ad Centrum Mundi ferri putauit propriè, quod autem plus materiæ habet, cum celeriùs ad Centrum feratur, illud quod minus habet percussione summouere, & in contrarium pellere. Verùm ista meditatio angusta fuit; & ad pauciora, quàm par erat respiciens. Neque enim, aut corporum cœlestium in orbem Conuersio, aut rerum Contractiones & Expansiones ad hoc Principium reduci, aut accommodari posse videntur.* Epicuri *autem opinio de Declinatione*

Atomi,

Atomi, & Agitatione fortuitâ, ad nu-
gas rursus, & ignorationem rei lapsa
est. Itaque nimio plus, quàm optare-
mus illud appâret; istum Cupidinem
Nocte inuolui. Itaque de Attributis
videamus; Elegantissimè describitur
Cupido *Infans, Pusillus, & Perpe-*
tuus; composita enim grandiora sunt,
& ætatem patiuntur; prima autem
rerum semina, siue Atomi, Minuti
sunt, & in perpetuâ Infantiâ perma-
nent: Etiam illud verissimè, quod Nu-
dus: cum composita vniuersa rectè co-
gitanti Personata, & inducta sint; Ni-
hilque propriè Nudum sit præter pri-
marum rerum particulas. Illa autem de
Cæcitate Cupidinis *sapientissima Al-*
legoria est. Iste enim Cupido *(qua-*
liscunque is sit) minimum videtur ha-
bere prouidentiæ; sed secundùm illud,
quod proximum sentit, gressum &
motum suum dirigere; vt Cæci palpan-
do solent; quo magis admirabilis est
Prouidentia illa summa diuina, quia
ex rebus prouidentiâ maximè vacuis,
& expertibus, & quasi Cæcis, certâ
tamen & fatali lege istum ordinem &
pulchri-

pulchritudinem rerum educit. Vltimum Attributum ponitur, quod Sagittarius sit, hoc est, quod ista virtus talis sit, vt operetur ad distans. Quae enim ad Distans operatur, tanquam Sagittam emittere videtur: Quisque autem Atomum ponit, atque Vacuum necessariò virtutem Atomi ad Distans introducit: Neque enim hâc demum aliquis motus (propter vacuum interpositum) excitari posset, sed omnia torperent, & Immobilia manerent; Quae autem ad Iuniorem illum Cupidinem attinet, meritò vt minimus Deorum natu traditur, Cùm non ante Species constitutas vigere potuisset. In illius autem descriptione Allegoria ad mores deflectit, & traducitur. Subest tamen quaedam eius cum illo Antiquo conformitas. VENVS enim generaliter affectum coniunctionis & procreationis excitat; CVPIDO eius Filius, Affectum ad Individuum applicat. Itaque à Venere est generalis dispositio, à Cupidine magis exacta Sympathia. Atque illa à causis magis propinquis pendet; haec autem à principijs magis alti

altis & fatalibus, & tanquam ab antiquo illo Cupidine, à quo omnis exquisita Sympathia pendet.

18.

DIOMEDES, siue Zelus.

DIOMEDES cum magnâ & eximiâ gloriâ floreret, & Palladi carus esset, exstimulatus ab eâ est (& ipse promptior quàm oportebat) vt si fortè Veneri inpugnâ occurreret, illi neutiquàm parceret; quod & ille audacter executus est, & Veneris dextram vulnerauit. Hoc facinus ille ad tempus impunè tulit, & rebus gestis clarus & inclytus in patriam rediit; vbi domestica mala expertus, ad exteros in Italiam profugit. Ibi quoque initia satis prospera habuit, & Regis Dauni hospitio, & donis cultus, & ornatus est, & multæ illi statuæ per eam regionem extructæ. Sed sub primam calamitatẽ, quæ populum ad quem diuerterat afflixit, statim subiit Daunũ cogitatio, se intra penates suos duxisse homi-

hominem impium, & Dijs inuiſum, Theomachum, qui Deam, quam tangere religio erat, ferro inuaſerat, violauerat. Itaque vt patriam ſuam piaculo obſtrictam liberaret, nihil h ſpitij iura reueritus, cum ei ius religionis videretur antiquius DIOMEDE *ſubitò obtruncat; ſtatuas & honores ius proſterni & aboleri iubet. Neq huiuſmodi grauem caſum vel miſer tutum erat; ſed & ipſi Comites ei cùm mortem Ducis ſui lugerent, queſtibus omnia implerent, in A quaſdam ex genere Olorum mu ſunt, qui & ipſi ſub mortem ſuam qu dam dulce & lugubre ſonant. Hab hæc Fabula ſubiectum rarum, & ſ ſingulare. Neque enim memoriæ p ditum eſt, in aliquâ aliâ Fabulâ H* rocem *vllum prater vnum* DIOM DEM *ferro violàſſe aliquem ex D Atque certè videtur fabula imagin in illo depinxiſſe Hominis, & Fortu eius, qui ex profeſſo hunc finem act num ſuarũ ſibi proponit, & deſtinat, cultum aliquem diuinum, ſiue Sècta Religionis licèt vanam & leuem, vi*

fer

ferro insectetur & debellet. Quamquam enim cruenta religionis dissidia veteribus incognita essent; (cum Dij Ethnici Zelotypiâ, quod est dei veri Attributum, non tangerentur) tamen tanta & tam lata videtur fuisse prisci seculi sapientia, vt quæ experiundo non nossent, tamen meditatione, & simulachris comprehenderent. Qui itaq; Sectam aliquam Religionis licèt vanam, & corruptam, & infamem (id quod sub persona Veneris significatur) non vi rationis, & doctrinæ, & sanctitate vitæ, atque exemplorum & authoritatum pondere, corrigere & conuincere; sed ferro & flammâ, & pœnarum acerbitate exscindere, & exterminare nituntur; incenduntur fortasse ad hoc ipsum à Pallade; id est, Prudentiâ quâdam acri, & iudicij seueritate, quarum vigore & efficaciâ, huiusmodi errorum fallacias, & commenta penitus introspiciunt; & ab odio prauitatis, & zelo bono; & ad tempus ferè magnam gloriam adipiscuntur, atque à vulgo (cui nihil moderatum, gratum esse potest) vt vnici veritatis, & religionis

gionis vindices, (cùm cæteri tepidi
deantur, & meticulosi) celebrantur,
fere adorantur. Attamen hac gloria
fœlicitas ravò ad exitum durat:
omnis ferè violentia, misi morte cel
vicissitudines rerum effugiat, sub
nem improspera est. Quod si euen
vt rerum commutatio fiat, & Secta
proscripta, & depressa vires acqui
& insurgat, Tum verò huiusmodi
minum zeli, & contentiones damn
tur, & nomen ipsum odio est, &
nes honores eorum in opprobrium d
nunt: Quod autem ab hospite in
fectus est DIOMEDES; id eò spec
quod religionis dissidium, etiam in
coniunctissimos, insidias & proditi
excitet; Illud verò de Luctu ipso,
querimonijs minimè toleratis, sed s
plicio affectis, huiusmodi est; vt mon
in omni ferè scelere, miserationi ho
num locum esse, vt etiam qui crimin
derunt, personas tamen & calamit
reorum, humanitatis causâ comm
rentur; extremum autem malor
esse, si misericordia commercia inte
cantur. Atque tamen in causâ rel

is, & impietatis, etiam miserationes
minum notari, & suspectas esse.
Contra verò Comitum DIOMEDIS,
est, hominum, qui eiusdem sunt Se-
e, & opinionis, querimoniæ, & de-
lorationes argutæ admodum & Cano-
e esse solent, instar Olorum, aut Au-
m DIOMEDIS; *In quo etiam illa*
rt Allegoriæ nobilis est, & insignis;
orum qui propter causam religionis
plicia subeunt voces sub tempus
rtis, tanquàm Cygneas cantiones a-
nos hominum mirum in modum fle-
ere, & in memoriis & sensibus eorum
uissimè inhærere, & permanere.

19.

DÆDALVS, siue Mechanicus.

SApientiam *atque industriam* Mechanicam, *atque in illâ Artificia*
cita, & ad prauos vsus detorta, An-
qui adumbrauerunt sub personâ DÆ-
ALI, *viri ingeniosissimi, sed execra-*
is: Hic ob condiscipulum, & amu-
m occisum exulauerat, gratus tamen
in

in exilio Regibus, & ciuitatibus e
Atque multa quidem egregia op
tam in honorem Deorum, quam ad e
ornationem, & magnificentiã vrbi
& Locorum publicorum extruxe
& effinxerat; ſed tamen Nomen e
maximè celebratur ob illicita. Fa
cam enim Libidini Paſiphaes ſubm
ſtrauit, vt cum Tauro miſceretur;
vt ab huius viri ſceleratâ induſtri
ingenio pernicioſo Monſtrum illud
notaurus pubem ingenuam deu
ortum traxerit infælicem ac infam
Atque ille malum malo tegens &
mulans, ad ſecuritatem huius Pe
Labyrinthum excogitauit, et extru
Opus ſine & deſtinatione nefariu
artificio inſigne & præclarum; Ac
ſteà rurſus, ne malis artibus tantùm
noteſceret, atque vt ſcelerum reme
(non ſolùm inſtrumenta) ab eod
peterentur; etiam Conſilij ingenioſi
thor erat de filo, per quod errores
byrinthi retexerentur. Hunc DÆDALVM *Minos magnâ cum ſeueritate*
que diligentiâ, & inquiſitione perſe
tus eſt; Ille tamen ſemper & perſu

effugia reperiebat. Postremò cum landi peritiã filiũ Icarum edocuisset, Nonitius, & artem ostentans, à cœlo aquam decidit. Parabola videtur esse smodi. In ipso intrqitu eius, ea quæ ud excellentes Artifices excubat, & ris modis dominatur, Inuidia notatur: Nullum enim genus hominum ex uidiâ eâque acerbâ, & tanquam erneciuâ magis laborat. Accedit ota de genere pœnæ inflicto minùs poicè & prouidè: vt DÆDALVS ulet. Etenim Opifices præclari id habent, vt apud omnes ferè populos sint ceptissimi; adeo vt Exilium præstanti rtifici vix supplicij loco sit. Nam avita conditiones, & genera, extra uriam non facilè florere possunt. Arcum autem admiratio, propagatur, augetur apud exteros, et peregrinos, m insitum animis hominum sit illud, populares suos, quoad opificia Mehanica in minori pretio habeant De vsu autem Artium Mechanicam, quæ sequuntur manifesta sunt; ltùm enim illis debet vita humana, m plurima & ad Religionis apparatum,

tum, & ad Ciuilium decus, & ad
uersæ vitæ culturam, ex illarum the
ris collata sint. Veruntamen ex eo
fonte emanant instrumenta Libid
atq; etiam instrumenta mortis. M
sâ enim Arte Leonum, venena qu
tissima, atque tormenta bellica, a
huiusmodi pestes, (quæ Mechanicis
uentis debentur) probè nouimus, qu
tum Minotaurum ipsum sanitiâ,
pernicie superârint. Pulcherrima
tem Allegoria est de Labyrintho,
Natura geueralis Mechanicæ ad
bratur. Omnia enim Mecha
quæ magis sunt ingeniosa, & accura
instar Labyrinthi censeri possint; p
ter subtilitatem & variam implic
onem, & obuiam similitudinem,
vix vllo iudicio, sed tantùm exper
tiæ filo regi & discriminari pos
Nec minùs aptè adijcitur, quod i
ille, qui Labyrinthi Errores inu
etiam fili commoditatem monstra
Sunt enim Artes Mechanicæ, ve
vsus ambigui, atque faciunt & ad
cumentum, & ad remedium, &
virtus earum se ipsam soluit et rete

Artif

Artificia autem illicita, atque adeò Artes ipsas sæpiùs persequitur Minos; est, Leges, quæ illas damnant, & ea- vsum populis interdicunt. Nihilo- iùs illæ occultantur, & retinentur, vbique, & latebras & receptum- bent, quod & bene notatum est in re multùm dissimili à Tacito suis mporibus de Mathematicis, & Ge- thliacis, Genus (*inquit*) homi- um, quod in Ciuitate nostrâ sem- er, & retinebitur, & vetabitur. *Et men Artes illicitæ, & Curiosæ cuius- nque generis, tractu temporis, cùm rè quæ polliceantur non præstent (tan- am* Icari *de Cœlo*) *de existimatione decidunt, & in contemptum ve- unt, & nimiâ ipsâ ostentatione pere- t. Et certè si verum omninò dicen- m est, non tam fœlicitèr Legum præ- coercentur, quàm coarguuntur ex mitate propriâ.*

ERIC-

20.

ERICTHONIVS, siue Impostura.

FAbulantur Poëtæ VVLCANV pudicitiam Mineruæ sollicit atque subinde cupidine incensum, adhibuisse, atque in ipsâ Luctâ, se in Terram effudisse, ex quo ERI THONIVM natum esse, qui (po superiores) decorâ & gratâ erat poris compage, Femora autem & biæ suberant in anguillæ similitudi exilia et deformia: Cuius deform tis, cum ipse sibi conscius esset, eum mum curruum vsum inuenisse, vt in corpore magnificum erat, ostenta probrum autem tegeret. Huius Fa læ miræ, et prodigiosæ ea sententia videtur. Artem (quæ sub per Vulcani ob multiplicem ignis vs repræsentatur) quoties per corpo omnimodas vexationes, Natura facere, eamque vincere ac subi contendat, (Natura autem sub p nâ Mineruæ, ob operum solertiam umbratur) ad votum et finem de

atum rarò pertingere; ſed tamen mul-
a machinatione et molitione (tanquàm
luctâ) intercidere atque emitti gene-
rationes imperfectas, & opera quædam
anca, aſpectu ſpecioſa, vſu infirma, &
audicantia; quæ tamen Impoſtores
ulto & fallaci apparatu oſtentant, &
luti triumphantes circumducunt.
Qualia ferè, & inter Productiones
hymicas, & inter ſubtilitates & no-
itates Mechanicas ſæpiùs notare licet;
æſertim cum homines potiùs propoſi-
m urgentes, quàm ab erroribus ſuis
recipientes, cum Naturâ colluctan-
r magis, quàm debito obſequio &
ius eius amplexus petant.

21.

DEVCALION, ſiue Reſtitutio.

NArrant Poëtæ extinctis prorsùs priſci orbis incolis per diluuium uniuerſale, Cùm ſoli reſtarent DEVCALION & PYRRHA, qui ardentiſſimo deſiderio pio, & inclyto inſtaurandi generis humani, eos huiuſmodi Ora-

E culum

culum excepisse: voti compotes futur
si ossa Matris acciperent, & post se i
cerent: quod illis primò magnam tri
stitiam, & desperationem incussit
Cum æquatâ rerum facie per dilu
uium, Sepulchri perscrutatio omni
res sine exitu esset; sed tandem intel
xerunt Lapides Terræ (cum Tel
omnium mater habeatur) ab Orac
significari. Fabula Arcanum Natu
recludere videtur, & Errorem ani
humano familiarem corrigere; Hom
nis enim imperitia iudicat rerum re
uationes, siue instaurationes ex earu
dem putredine & reliquijs (vt Ph
nicen ex cinere propriâ) suscitari po
quod nullo modo conuenit, Cum hui
modi materiæ spatia sua confecerint
ad initia ipsarum rerum prorsus inc
sint. Itaque retrocedendum ad prim
pia magis communia.

22.

NEMESIS, siue Vices Rerum.

NEMESIS *traditur fuisse D*
omnibus veneranda, potenti

& fortunatis etiam metuenda: Ea Noctis & Oceani filia fiâſſe perhibetur. Effigies autem eius deſcribitur talis. Alata erat, etiam Coronata; in manibus autem geſtabat dextrâ Haſtam fraxino, ſiniſtrâ Phialam, in quâ inſculpti erant Æthiopes: Inſidebat autem Ceruo. Parabola eiuſmodi eſſe videtur; Nomen ipſum NEMESIS Vindictam, ſiue Retributionem ſatis apertè ſignificat; Huius enim Deæ Officium, & Adminiſtratio in hoc ſita erat, vt beatorum conſtanti, & perpetuæ fœlicitati inſtar Tribuni plebis intercederet, ac illud ſuum Veto interponeret; neque ſolùm inſolentiam castigaret, verùm etiam rebus proſperis vtentes innocentibus & moderatis, rerum aduerſarum vices rependeret; ac ſi neminem humanæ ſortis ad Conuiuia Deorum admitti moſeſſet, niſi ad Lubrium: Equidem cùm illud Capitulum apud Ca. Plinium perlego, in quo ille infortunia, & miſerias Auguſti Cæſaris collegit, quem omnium hominum fortunatiſſimum exiſtimabam, atque artem etiam quandam vtendi

fruendi fortunâ habebat, ac cuius in
nimo nil tumidum, nil leue, nil mol
nil confusum, nil Melancholicum an
tare licet (vt ille etiam sponte m
rialiquando destinâsset) hanc Dea
magnam & præpotentem esse iu
caui, ad cuius aram talis victima tr
cta esset. Parentes huius Deæ fu
Oceanus & Nox; Hoc est, rerum
cissitudo, & Iudicium diuinum Obs
rum, & Secretum; Etenim vices
rum per Oceanum aptè repræsentan
ob perpetuum fluxum, & refluxu
occulta autem prouidentia per Noct
ritè proponitur. Nam etiam ap
Ethnicos nocturna illa Nemesis, *c*
scilicet iudicium humanum à di
discors esset, in obseruatione erat.

---- Cadit & Ripheus iustissimus vnus,
Qui fuit ex Teucris & seruantissimus æqui.
Dijs aliter visum. ----

Alata autem describitur Neme
ob subitas rerum conuersiones, nec
præuisas; Nam in omni rerum me
riâ illud ferè vsuuenit, vt homines
gni, & prudentes per ea discrim
perierint, quæ maximè contempse

C

Certè cum M. Cicero *à Dec.* Bruto *de* Octauij Cæſaris *minùs ſincerâ fide, & animo exulcerato monitus eſſet; Illud tantùm reſcripſit*, Te autem mi Brute ſicut debeo amo, quod iſtud quicquid eſt nugarum me ſcire voluiſti. *Etiam Coronâ* Nemeſis *inſigitur, ob naturam vulgi inuidam & malignam: Quando enim fortunati & potentes ruunt, tum fere vulgus exultat, &* Nemeſin *coronat. Haſta autem in Dextrâ adeos pertinet, quos* Nemeſis *actu percutit, & transfigit. Quos autem Calamitate & infortunio non mactat, illis tamen Spectrum illud atrum & infauſtum in ſiniſtrâ oſtentat: obuerſantur enim proculdubio mortalibus etiam in ſummo faſtigio felicitatis poſitis, Mors & Morbi, & infortunia, & amicorum perfidiæ, & inimicorum inſidiæ, & rerum mutationes, & huiuſmodi; veluti Æthiopes in phialâ; Certè* Virgilius, *Cum Actium Actiacum deſcribit, de* Cleopatrâ *illud elegantèr ſubiungit.*

Regina in mediis, patrio vocat agmina ſiſtro,
Nec dum etiam geminos à tergo reſpicit angues.

Verùm non multò post quocunque illa verteret tota agmina Æthiop obuersabantur. Ad extremum pr dentèr additur, Nemesin *Ceruo sidere, quia viuax admodùm Anim est Ceruus; Atque fieri fortasse pot vt qui Iuuenis fato ereptus sit*, Nem sin *præuertat & effugiat; Cui aut diuturna obuenit fœlicitas, & potent ic proculdubio* Nemesi *subijcitur, veluti substernitur.*

23.

ACHELOVS, siue Prælium

NArrant antiqui, Cum HERC LES & ACHELOVS *de n tijs* Deianiræ *contenderent, rem certamen deductam esse.* Achel *autem, cùm varias & multiplices f mas tentâsset (nam hoc ei facere l bat) tandem* Herculi *subformâ T torui, & frementis occurrit, & ad p nam se parauit;* Hercules *verò, s tam retinens figuram humanam, eum impetum fecit; Res cominus g est; Euentus autem talis fuit, vt H*

cu

cules *alterum ex Cornibus Tauro fregerit: Ille maiorem in modum dolens & perterritus, vt Cornu illud ſuum redimeret, permutatione factâ Cornu* Amaltheæ, *ſiue Copiæ,* Herculi *largitus eſt. Fabula ad belli expeditiones pertinet; Apparatus enim belli ex parte defenſiuâ (qui per* Acheloum *proponitur) varius admodùm & multiformis eſt. Nam inuadentis ſpecies vnica eſt, & ſimplex, cum ex exercitu ſolo, aut claſſe fortaſſe conſtet, Regio autem quæ in ſolo proprio hoſtem expectat, infinita molitur, oppida munit, diruit, Plebem ex agris & villis, in vrbes & caſtella cogit, pontes extruit, proſternit, copias & commeatus comparat, diſtribuit, in fluuijs, portibus, Collium faucibus, ſyluis & alijs rebus innumeris occupata eſt, vt nouas rerum facies quotidiè induat, & experiatur, ac tandem cum abundè munita & inſtructa ſit, Tauri pugnacis formam & minas ad viuum repræſentet. Ille autem qui inuadit, prælium captat, & in hoc maximè incumbit, inopiam in Terrâ hoſtili metuens: Quod ſi fiat, vt prælio*

commisso acie victor sit, & tunquam cornu hosti frangat; tum proculdub illud assequitur, vt hostis trepidus existimatione diminutus, vt se exp cet, & vires suas reparet, in munitio se recipiat; atque vrbes & regio victori ad populandum, & diripie dum relinquat; quòd verè instar C nuillius Amaltheæ *censeri possit.*

24.

DIONYSVS, siue Cupiditas.

NArrant Semelen Iouis *pellice poſtquàm Iuramento eum inui labili ad votum indefinitum obstri xisset; petisse vt ad amplexus suos a cederet talis, qualis cum* Iunone c *sueſſet: Itaque illa ex conflagrati periit. Infans autem, quem in vte gestabat à patre exceptus, in femur ius insutus est, donec Menses fœtui stinatos compleret; ex quo tamen o re* Iupiter *nonnihil claudicabat: It que puer, quòd* Iouem *dum in fem eius portaretur, grauaret, & pungeret*

Dion

Dionysi *nomen accepit. Postquam autem editus esset, apud* Proserpinam *per aliquot annos nutritus est; Cum verò adultus esset, ore ferè muliebri conspiciebatur, vt sexus videretur tanquam ambigui: Etiam extinctus & sepultus erat ad tempus, & non ità multò pòst rexixit. Atque primâ Iuventâ vitis culturam, atque adeò Vini confectionem, & vsum primus inuenit, & edocuit; ex quo celebris factus, & inclytus, orbem terrarum subingauit, & ad vltimos Indorum terminos perrexit: Curru autem vehebatur à Tigribus tracto: Circa eum subsultabant Dæmones deformes* Cobali *vocati,* Ceratus *& alij: Quin & Musæ comitatui eius se addebant. Vxorem autem sibi sumsit* Ariadnen *à* Theseo *desertam, & relictam; Arbor ei sacra erat* Hædera. *Etiam sacrorum & Cæremoniarum Inuentor & Institutor habebatur, eius tamen generis, quæ & fanaticæ erant, & plenæ corruptelarum, atque insuper crudeles. Furores quoque immittendi potestatẽ habebat. Certè in Orgijs eius à Mulieribus fu-*

rore percitis, duo viri insignes discerp
narrantur, Pentheus & Orpheus, il
dum arbore conscensâ spectator eorum
quæ agerentur esse voluisset, hic cum
Lyram pulsaret. Atque huius De
res gestæ cum Iouis *rebus ferè confu*
duntur. Fabula videtur ad mores pe
tinere, vt nihil in Philosophiâ mora
melius inueniatur. Describitur autem
sub personâ Bacchi *natura Cupiditu*
tis siue affectus, & perturbation
Mater enim Cupiditatis omnis lic
nocentissimæ, non alia est, quàm app
titus, & desiderium Boni Apparenti
Concipitur verò semper Cupiditas
voto illicito, priùs temerè conces
quàm intellecto & iudicato. Postqu
autem affectus efferuescere cæper
Mater eius (natura scilicet Boni)
nimio incendio destruitur, & per
Cupiditas autem dum immatura est,
animâ humanâ, (quæ eius genitor e
& per Iouem *repræsentatur) &*
tricatur, & occultatur, præcipuè in
nimæ parte inferiore tanquam femi
atque animum pungit, & conuellit,
deprimit; adeo vt decreta, & Affe

nes ex eâ impediantur, & claudicent. Atque etiam postquam consensu & habitu confirmata est, & in actus erumpit, tamen apud Proserpinam ad temus educatur; id est, latebras quærit, atque clandestina est, & quasi subterranea, donec remotis pudoris, & metus enis, & coalitâ audacia, aut virtutis alicuius prætextum sumit, aut infamiam ipsam contemnit. Atque illud verissimum est, omnem affectum vehementiorem tanquam ambigui sexus esse. Habet enim impetum virilem, impotentiam autem muliebrem. Etiam illud præclarè, Bacchum mortuum reuiscere. Videntur enim Affectus quandoque sopiti, atque extincti, sed nulla fides habenda est eis, ne sepultis quidem; siquidem præbitâ materiâ, & occasione resurgunt; Atque de Inuentione vitis parabola prudens est. Omnis enim affectus ingeniosus est & sagax ad inuestigandum fomites suos; Ante omnia autem, quæ hominibus inuenêre, vinum ad perturbationes cuiuscunque generis excitandas, & inflammandas potentissimum est, & maximè

ximè efficax; atque est eis, instar fon
tis communis. Elegantissimè auten
ponitur affectus prouinciarum subiug
tor, & expeditionis infinitæ susceptæ
Numquam enim partis acquiescit, s
appetitu infinito neque satiabili ad t
teriora tendit, & nouis inhiat; Etia
Tigres apud affectus stabulant & a
Currum Iugantur; Postquàm enim
affectus aliquis Currulis esse cæpit m
pedestris, & victor rationis & Trium
phator; in omnia quæ aduersantur, a
se opponunt crudelis est & indomitus
immitis. Facetum autem est, quod cir
Currũ subsultant illi Dæmones ridicu
Omnis enim affectus progignit Mot
in oculis & ore ipso & gestu indecoru
& inconditos, subsultorios & deforme
adeò vt qui sibi in aliquo affectu, velu
Irà, Arrogantia, Amore, videatur m
gnificus & tumidus, aliis tamen sit tu
pis & ridiculus; Conspiciuntur etia
in affectus Comitatu Musæ. Neq
enim reperitur vllus ferè affectus, c
non blandiatur aliqua Doctrina. Ha
enim in re ingeniorum indulgentiæ
Musarum Maiestatem minuit, t
cio

enim duces vitæ esse debeant, sint affectum pedissequæ. Atque imprimis nobilis est illa Allegoria, Bacchum amores suos in eam effudisse, quæ ab alio relicta erat: Certissimum enim est Affectum id petere, & ambire, quod experientia repudiauit. Atque norint omnes, qui affectibus suis seruientes, & indulgentes pretium potiundi in immensum augent, siue honores appetant, siue fortunas, siue Amores, siue gloriam, siue scientiam, siue alia quæcunque, se res relictas petere, & à compluribus, per omnia ferè sæcula post experimentum dimissas, & fastiditas. Neque Mysterio caret, quod hedera Baccho sacra fuerit. Hoc enim Duplici modo conuenit. Primùm, quod hedera hyeme virescat, Deinde quod circa tot res, arbores, parietes, ædificia serpat, ac circumfundatur, ac se attollat. Quod ad primum enim attinet, omnis affectus per renitentiam & vetitum, & tantam Antiperistasin (veluti per frigus bruma hedera) virescit, & vigorem acquirit. Secundò affectus prædominans, omnes humanas actiones & omnia

huma-

humana decreta tanquàm hædera cu
cumfunditur, atque ijs se addit, & a
iungit, & immiscet. Neque mirum q
si superstitiosi ritus Baccho *attribua*
tur, cùm omnis ferè malè sanus affect
in prauis religionibus luxurietur: a
si furores ab eo immitti putentur, Cù
omnis affectus, & ipse furor breuis
& si vehementiùs obsideat, & incu
bat, in insania terminetur. Illud aute
de Pentheo, *&* Orpheo *Laceratu*
uidentẽ habet parabolam; Cùm Af
ectus preualidus & inquisitioni curio
& admonitioni salutari, & libera,
sperrimus, atque infensissimus sit. P
stremò illa confusio personarum Iou
& Bacchi, *ad parabolam rectè trad*
potest; quando res gestæ nobiles et cla
& merita insignia, & glorioſa, inte
dum à virtute, & rectâ ratione,
Magnanimitate, interdum à late
affectu, et occultâ cupiditate (vt cu
famæ, et Laudis celebritate efferantu
proueniant; vt non facile sit distingu
re facta Bacchi, *à factis* Iouis.

ATALAN

25.

ATALANTA, siue Lucrum.

ATALANTA *cùm velocitate excelleret, de victoriâ Cursus cum* Hippomene *certamen iniit. Conditiones certaminis erant; victori* Hippomeni *Coniugium* ATALANTÆ, *Mors victo. Neq; dubia victoria videbatur, cum* ATALANTÆ *insuperabilis in cursu præstantia multorum exitio ingnita fuisset. Itaque* Hippomenes *dolos animum adiecit. Parauit aurea tria Mala Aurea, eaque circa se habuit: Res geri cœpit; Præcurrit* ATALANTA; *Ille cùm se à tergo relictum cerneret, artis non immemor, ex malis aureis vnum ante conspectum* ATALANTÆ *proiecit; non rectà quidem sed ex transuerso, vt illã & moraretur, atque insuper de viâ deduceret; Illa cupiditate muliebri, et Mali pulchritudine illecta, omisso stadio post malum cucurrit, et ad illud tollendum se submisit.* Hippomenes *interim, spatium stadij non paruum confecit, Eámque post se reliquit. Illa tamen rursùs naturali*

rali pernicitate iacturam temporis r
ſarciuit, atq; iterum emicuit; ſed c
Hippomenes ſecundò et tertiò hu
modi moras ei iniecisſet, tandem vi
aſtutiâ non virtute euaſit. Fab
videtur Allegoriam inſignem propo
re de Certamine Artis cum Natu
Ars enim per Atalantam ſig
ficata, virtute propriâ, ſi nihil obſtet,
impediat, longè naturâ velocior eſt,
veluti Curſus citatioris; et celeriu
Metam peruenit. Hoc enim in om
bus fere effectis patet; Cernas fru
ex nucleis tardè ex inſitione celer
prouenire, Cernas Lutum in gen
tione Lapidum tardè, in torre fact
Laterum citò dureſcere; Etiam
Moralibus, dolorum oblitionem, e
latia diuturnitas temporis quaſi ex
neficio naturæ inducit, Philoſophia
tem (quæ veluti Ars viuendi eſt)
em non expectat, ſed præſtat et repræſ
tat. Verum iſtam Artis prærog
uam & vigorem infinito rerum hum
narum detrimento, Mala Aurea
tardant: Neque reperitur ex ſcien
aut Artibus aliqua, quæ curſum

verum & legitimũ ad finem ſuum, quam ad Metam conſtanter pro-xerit; Sed perpetuò Artes incepta ecidunt, & ſtadium deſerunt, & ad rum & commodum declinant, inſtar

TALANTÆ,

Declinat Curſus, aurumq; volubile tollit.

que mirum minimè eſt, ſi Arti datum ſit, Naturam vincere, & ctam ex pacto illo & lege Certami-perimere, aut deſtruere; Sed Con-rium eueniat, vt Ars in Naturæ po-ſtate ſit, atque veluti nupta mulier nigi pareat.

26.

PROMETHEVS, ſiue Status hominis.

TRadunt Antiqui Hominem fuiſſe opus PROMETHEI, atque ex to factum, niſi quod PROME-HEVS particulas ex diuerſis Anima-ns Maſſæ admiſcuerit. Ille autem n opus ſuum beneficio ſuo tueri vel-, neque Conditor ſolùm generis hu-ni videri, verùm etiam Amplifi-cator,

cator, ad Cœlum aſcendit furtim, ces ſecum portans ex Ferulâ, quib currum Solis admotis, & accenſu nem ad terram detulit, atque cun minibus communicauit. Ob tam PROMETHEI *meritum mem homines parùm gratos fuiſſe. Q tiam conſpiratione factâ, & Pro* theum *& inuentum eius apud Io accuſarunt. Eares non perinde acc atque æquum videri poſſit. Nam accuſatio* Ioui, *& Superis admo cordi fuit. Itaque delectati non ſ ignis vſum Hominibus indulſerun rum & nouum Munus omnium m mè amabile & optabile (perpetu nimirum Iuuentam) homines d runt. Illi geſtientes & inepti, d Deorum Aſello impoſuerunt. redeundum autem laborabat A ſiti graui, & vehementi; cúmq fontem quendam peruenisſet, ſer fonti cuſtos additus, eum a potu p buit, niſi illud quodcunque eſſet, qu dorſo portaret paciſci vellet: A miſer conditionem accepit, atqu modo inſtauratio Iuuentutis, in pre*

ha

haustus pusillæ aquæ, ab hominibus ad Serpentes transmissa est. Verùm Prometheus *à Malitiâ suâ non abscedens atque hominibus post præmium illud eorum frustratum, reconciliatus, animo verò erga* Iouem *exulcerato, dolos etiam ad Sacrificium adhibere veritus non est. Atque duos aliquando tauros* Ioui *dicitur immolasse, ita tamen vt alterius pelle carnes & adipem amborũ incluserit, alteram pellem ossibus tantummodo suffarcinârit; atque deinde religiosus scilicet, & benignus* Ioui *optionem concessit. Iupiter vafriciem, & malam sidem eius detestatus, sed nactus occasionem vltionis, Ludibrium illud tauri elegit; atque ad vindictam conuersus, cùm se insolentiam* Promethei *reprimere non posse animaduerteret, nisi hominum genus (quo opere ille immensùm turgebat, & effebatur) afflixisset,* Vulcano *imperauit, vt fœminam componeret pulchram & venustam, cui etiam Dij singuli dotes suas impertierunt, quæ idcirco Pandora vocata est. Huic fœminæ inter manus vasculum elegans posuerunt*

runt, in quo omnia mala, & ærumnæ
cluserant; subsidebat autẽ in imo
Spes. Illa cum vasculo suo ad Pro
theum, primò se contulit, eum rap
si fortè ille vas accipere vellet, &
rire; quod ille cautus & astutus
cit. Itaque ad Epimetheum Pro
thei fratrem, (sed diuersæ a
dum indolis) spreta deflexit. Il
hil cunctatus, vas temerè aper
cúmque mala illa omnigena eu
cerneret, serò sapiens, magnâ co
tione, & festinatione vasi opercu
suum rursùs indere conatus est, vi
men vltimam, & in fundo resid
Spem seruare potuit. Postremò P
metheo Iupiter plurima & gr
imputans, quòd ignis olim furtum
set, quòd Iouis maiestatem in sacr
illo doloso ludibrio habuisset, quòd
num eius aspernatus esset, nono et
addito crimine, quòd Palladem vi
tentasset, eum in vincula coniecit
ad perpetuos cruciatus damnauit.
enim iussu Iouis adductus ad mo
Caucasum, atq; ibi Columnæ alli
vt nullo pacto se mouere posset; ad
an

em Aquila, quæ iecur eius interdiu
bro tundebat atque consumebat, no-
autem quantum comesum erat, re-
scebatur, vt nunquam doloris mate-
deficeret. Memorant tamen hoc
plicium aliquando finem habuisse:
ercules enim in Poculo quod à Sole
ceperat, nauigato Oceano, ad Cauca-
peruenit, atque Prometheum li-
auit, Aquilà Sagittis confixâ. In-
uta autem sunt, in honorem Prome-
ci apud nonnullos populos Lampadi-
orum certamina, in quibus decur-
tes accensas faces ferebant, quas si
tingui contigisset, victoriam sequen-
cedebant, & se subducebant, atq;
demùm palmam accepit, qui primus
em accensam ad metam vsque detu-
et. Fabula contemplationes pluri-
s veras atque graues & præ se fert
premit. Nonnulla enim in eâ iampri-
dem rectè notata, aliâ planè intacta
t. Prometheus Prouidentiam li-
do & disertè significat: Atque in re-
n vniuersitate sola desumpta & de-
a est ab Antiquis Hominis fabrica
constitutio, quæ prouidentiæ attribu-
atur

atur tanquàm opus proprium. Hu
rei non solùm illud in causâ esse viden
quòd Hominis natura Mentem su
pit, atque Intellectum Prouidentiæ
dem, atq; durum quodãmodo viden
& incredibile ex Principijs brutis,
surdis excitare, & educere Rationem
Mentem, vt ferè necessariò cõcludat
prouidentia Animæ humanæ indita
non sine exemplari & intentione,
Authoramento Prouidentiæ maxi
Verùm et hoc præcipuè proponitur, q
Homo veluti Centrum Mundi
quatenus ad causas finales; adeo
sublato è rebus Homine, reliqua
gari sine proposito videantur, &
ctuari, atque quod aiunt scopæ d
lutæ esse, nec finem petere. Omnia e
subseruiunt homini, ísque vsum &
ctum ex singulis elicit & capit. Et
Astrorum conuersiones, & Periodi
ad distinctiones temporum, & ad
garum Mundi distributionem faci
Et Meteora ad præsagia tempestat
& venti tum ad nauigandum, tum
Molas, & Machinas, & Plant
que Animalia cuiuscunque generis,

domicilia Hominis & latebras, aut
veſtes, aut ad victum, aut ad Me-
dicinam, aut ad leuandos labores, aut
denique ad delectationem & ſolatium
referuntur; adeò vt omnia prorsùs non
tam rem agere videantur, ſed Homi-
nem. Neque temerè additum eſt, in
maſſâ illâ & Plaſmate, particulas ex
diuerſis animantibus deſumtas, atque
in luto illo temperatas & confuſas
eſſe; quia veriſſimum eſt, omnium
eorum quas vniuerſum complectitur,
quemlibet rem maximè compoſitam
& decompoſitam, vt non immeritò
ab Antiquis Mundus Minor vocatus
fuit. Quamuis enim verbi Microcoſmi
elegantiam, Chymici nimis putidè, &
literam acceperint, & detorſerint,
quod in Homine Omnem Mineram,
Plantam vegetabile & reliqua, aut ali-
quid eis proportionatum ſubeſſe volunt;
tamen illud ſolidum & ſanum
quod diximus; Corpus Hominis om-
nium Entium & maximè miſtum, &
maximè organicum reperiri, quo magis
admirandas virtutes & facultates ſuſ-
cipit, & nanciſcitur: Simplicium enim
Corpo-

Corporum vires paucæ sunt, licèt ce
& rapidæ, quia minimè per Mixtur
refractæ, & comminutæ, & libr
existunt; virtutis autem Copia &
cellentia in Misturâ & composit
habitat. Atque nihilominùs Hom
originibus suis videtur esse res inc
& nuda, & tarda in Iuuamentum
denique quæ plurimis rebus indig
Itaque festinauit Prometheus *ad*
uentionem ignis, qui omnibus feru
manus necessitatibus & vsibus supp
tat & ministrat leuamenta et auxi
vt si forma formarum Anima, si
strumentum instrumentorum Ma
Etiam Auxilium auxiliorum, sine
pis Opium Ignis dici mereatur.
enim omnis industria, Hinc
Mechanicæ, Hinc scientiæ ipsæ inp
modis adiuuantur. Modus au
furti Ignis aptè describitur, atq
natura rei. Is fuisse perhibetur
virgam ex ferulâ ad Currum
admotam. Ferula enim ad perc
nem et plagas adhibetur, vt lucul
significetur Ignis generationem per
porum violentas percussiones et co

es fieri, ex quibus attenuantur Materiæ, & in motu ponuntur, & ad carem Cœlestium suscipiendum præparantur, ignémque veluti ex curru Solis modis clandestinis, ac quasi furtim deerpunt & rapiunt. Sequitur Parabolæ pars insignis. Homines loco gratulationis & gratiarum actionis, ad indignationem, & expostulationem versus esse, atque accusationem & Prometheï *& Ignis apud* Iouem *institutæ; eamque rem* Ioui *acceptissimam fuisse, adeo vt hominum commoda ob hoc nouâ munificentiâ cumulauerit. Quorsum enim ista criminis ingrati erga Authorem suum animi (quod vitium omnia ferè complectitur) approbatio & remuneratio? Res aliò spectare videtur. Hoc enim vult Allegoria; accusationem & Naturæ suæ, & Artis ab homines factam, ex optimo Mentis statu proficisci, atque in bonum cedere; contrarium Dijs inuisum, & infaustum esse. Qui enim Naturam humanam vel Artes receptas in immensum extollunt, & effusi sunt in admirationem earum rerum, quas habent, & possident,*

sident, & Scientias quas profitentur aut colunt, perfectas prorsus censeri volunt; illi primò aduersùs diuinam naturam minùs reuerentes sunt, cui perfectioni sua ferè aequiparant; De inde ijdem erga homines magis sunt infructuosi, cùm se ad fastigium rerum iam peruenisse putent, & tanquam perfuncti vlteriora non quærant. Contra qui Naturam & Artes deserunt, accusant, & querimoniarum pleni sunt illi verè & magis modestum animi sum retinent, & perpetuò ad nouam industriam, & noua Inuenta extimulantur. Quo mihi magis mirari libet Hominum insciitiam, & malum Genium, qui paucorum arrogantiæ seruuli, istam Peripateticorum Philosophiam, portionem Græcæ sapientiæ, eam magnam, in tantâ veneratione habent, vt omnem eius incusationem non solùm inutilem, sed suspectam & periculosam reddiderint. Atque merito probandus est, & Empedocles, tanquam furens, & Democritus magnâ cum verecundiâ, querum Omnia abstrusa esse, nihil nos scire,

cer-

cernere, veritatem in profundis puteis immersam, veris falsa miris modis adiuncta, atque intorta esse; (nam Academia noua modum prorsus excessit) quàm Aristotelis schola fidens & Pronunciatrix. Itaque morendi sunt Homines, delationem Naturæ & Artis Diis cordi esse, & nouas Eleemosynas, & donaria à diuinâ benignitate impetrare, & incusationem Promethei licèt Authoris et Magistri, eamque acrem et vehementem, magis sanam et vtilem, quàm gratulationem effusam esse; denique opinionem Copiæ inter maximas causas Inopiæ reponi. Quod verò attinet ad Doni genus, quod homines in præmium accusationis dicuntur accepisse (florem Iuuentutis videlicet non deciduum) eiusmodi est, vt videantur antiqui de Modis et Medicinis ad senectutis retardationem, et vitæ prolongationem facientibus, non desperâsse; sed illa vtique numerâsse potiùs inter ea, quæ per Hominum inertiam, et incuriam licèt semel accepta periere, aut frustrata sunt; quàm inter ea quæ planè negata et nunquam

concessa fuerint. Significant enim, & innuunt, ex ignis vero vsu, atque ex artis erroribus bene & strenuè accusatis, & conuictis, munificentiam diuinam ad huiusmodi dona hominibus non defuisse; ipsos sibi deesse, cùm hoc Deorum munus Asello imposuerint lento & tardigrado; Ea videtur esse Experientia res stupida & plena moræ, ex cuius gradu tardo & testudineo antiqua illa querimonia de Vitâ breui, & Arte longâ *nata est. Atque certè nos in ea sumus opinione, facultates illas duas,* Dogmaticam & Empiricam, *adhuc non benè coniunctas & copulatas fuisse, sed noua Deorum munera, aut Philosophijs abstractis tanquam leui Volucri; aut lentæ, & tardæ experientiæ tanquam Asello imposita esse. In quo tamen de Asello illo non malè ominandum est, nisi interueniat illud accidens viæ & sitis. Existimamus enim si quæ experientiæ, veluti certâ lege & Methodo constantèr militet, neque interviam experimenta, quæ vel ad Lucrum faciunt, vel ad ostentationem, sitiat: vel ad ea comparanda onus suum depon-*

& di-

& distrahat; eum munificentiæ diuinæ auctæ & nouæ Baiulum non inutilem fore. Quòd verò donum illud ad Serpentes transierit, ea videtur adiectio ad Fabulam ornatius ferè gratiâ, nisi fortè illud inseruerint, vt Homines pudeat, se cum igne illo suo, & tot artibus eæ in se transferre non posse, quæ Natura ipsa compluribus alijs animalibus largita est. Etiam illa subita Hominum cum Prometheo reconciliatio postquam spe suâ decidissent, monitum habet vtile & prudens. Notat enim Hominum lenitatem & temeritatem in experimentis nouis. Ea enim si statim non succedant, & ad vota respondeant, præpoperâ festinatione, homines incepta deserunt, & præcipites ad vetera recurrunt, usque reconciliantur. Descripto statu hominis, quoad Artes & intellectualia, Parabola transit ad Religionem; culturam enim Artium, cultus Diuinorum comitatus est; quem statim Hypocrisis occupauit & polluit. Itaque sub duplici illo sacrificio, eleganter repræsentatur persona verè Religiosi & Hypocritæ. Alteri enim inest

adeps, Dei nimirum portio, ob inflam-
mationem, & ſuffitum, per quod affe-
ctus & zelus ad gloriam Dei incenſu
atque alta petens ſignificatur; Inſun
viſcera charitatis, inſunt carnes bon
& vtiles. In altero nihil præter o
arida, & nuda reperiuntur, quæ nihil
minùs pellem farciunt, & hoſtiam pu
cherrimam & magnificam imitantur
per quæ rectè notantur externi, & in
nes ritus & Ceremoniæ ieiunæ, quib
homines cultum diuinum onerant
inflant, res ad oſtentationem pot
compoſitæ, quàm ad pietatem faciente
Neque ſatis eſt hominibus huiuſm
ludibria Deo offerre, niſi ea etiam
imponant & imputent, acſi ipſe
elegerit, & præſcripſerit. Certè Pr
pheta ſub Dei perſonâ de hac optio
expoſtulat: Num tandem hoc eſt
lud ieiunium, quod ELEGI, vt h
mo animam ſuam in diem vnum
fligat, & caput inſtar iunceæ demi
tat? Poſt ſtatum Religionis, Parab
ſe vertit ad mores, & humanæ v
conditiones. Atque peruulgatum
illud, & tamen rectè poſitum, per Pa
dor

doram *significari Voluptatem, et Libidinem, quæ post vitæ ciuilis artes & cultum, & luxum, veluti ex dono ignis & ipsa incensa est. Itaque* Vulcano *qui similiter ignem repræsentat, opificium voluptatis deputatur. Ab illâ autem infinita mala, & in animos & in corpora, & fortunas hominum vnà cum serâ pœnitentiâ fluxerunt; neque tantùm in status singulorum, verùm etiam in regna & respub. Ab eodem enim fonte bella & tumultus, & Tyrannides orùm traxere. Verùm operæpretium est animaduertere, quàm bellè & elegantèr fabula duas humanæ vitæ conditiones, & veluti Tabulas siue Exempla sub personis* Promethei & Epimethei *depinxerit. Qui enim sectam* Epimethei *sequuntur, illi improuidi, neque in longum consulentes, quæ in præsentiâ suauia sunt, prima habent, atque multis sanè propter hoc angustijs & difficultatibus, & calamitatibus premuntur, & perpetuò ferè cum illis conflictantur; interim tamen genium suum placant, atque insuper ob rerum imperitiam multas inanes spes intra*

animum voluunt, quibus tamen velu
ſuauibus inſomnijs ſe delectant, atq
miſerias vitæ ſuæ condiunt. Prometh
autem ſchola, homines nimirùm pr
dentes, & in futurum proſpicient
multa ſcilicet mala, & infortunia ca
tè ſubmouent & reijciunt; verùm co
hoc bono illud coniunctum eſt, vt mu
tis voluptatibus, & varia rerum u
cunditate ſe priuent, & Genium ſum
fraudent, atque quod multò peius e
curis et ſollicitudine et timoribus int
ſtinis ſe crucient, et conficiant. Al
gati enim Neceſſitatis columnæ, inn
meris cogitationibus (quæ, quia volu
cres admodum ſunt, per Aquilam ſig
nificantur) iiſque pungentibus, et u
cur mordentibus, et corrodentibus vu
xantur; niſi fortè aliquando veluti n
ctu exiguam quampiam animi remi
ſionem, et quietem nanciſcantur; i
tamen vt ſtatim ſubinde redeant no
anxietates, et formidines. Itaque pa
cis admodùm vtriuſque ſortis beni
cium contigit, vt prouidentiæ commo
retinuerint, ſollicitudinis, et perturb
tionis malis ſe liberarint: neque i

qui

quisquam assequi potest, nisi per Herculem, id est, Fortitudinem, et animi constantiam, quæ in omnem euentum parata, et cuicunque sorti æqua, prospicit sine metu, fruitur sine fastidio, et tolerat sine impatientiâ. Atque illud notatu dignum est, virtutem hanc PROMETHEO non innatam, sed adventitiam fuisse, atque ex ope alienâ. Nulla enim ingenita, et naturalis Fortitudo tantæ rei par esse possit. Sed hæc virtus ab vltimo Oceano, atque à Sole accepta et aduecta est; Præstatur enim à Sapientiâ, tanquam à Sole, et à meditatione inconstantiæ, ac veluti undarum humanæ vitæ tanquam à nauigatione Oceani; quæ duo Virgilius bene coniunxit.

Fœlix qui potuit rerum cognoscere causas,
Quique metus omnes, & inexorabile fatum
Subiecit pedibus, strepitumq; Acherontis auari.

Elegantissimè autem additur ad Hominum animos consolandos, & confirmandos, Heroem istum ingentem in Poculo siue Vrceo nauigâsse; ne fortè naturæ suæ angustias, & fragilitatem nimium pertimescant, aut causentur; ac

si huiusmodi fortitudinis & constan
capax omninò non esset; de quo ipso S
neca *bene ominatus est cùm dix*
Magnum est habere simul fragilita
tem hominis, & Securitatem De
Sed iam retrocedendum est ad illud
quod consultò præteriimus, ne ea q
inter se connexa sunt abrumperem
Hoc est, de nouissimo illo Prometh
crimine, quod pudicitiam Mineruæ *s*
licitasset. Nam & ob hoc Delictu
grauissimum certè, & maximum, ill
pœnam laniationis viscerum subiit. Il
non aliud esse videtur, quàm quod h
mines artibus, & Scientiâ multâ in
ti, etiam Sapientiam diuinam sens
& rationi subiicere sæpiùs tentent;
quo certissimè sequitur mentis lacer
& stimulatio perpetua & irrequie
Itaque mente sobriâ & submissâ dis
guenda sunt humana & diuina; at
oracula sensus, & fidei; nisi fortè &
ligio hæretica, & philosophia comm
titia hominibus cordi sit. Restat v
mum illud de ludis Prometheï *cum*
dis ardentibus. Hoc rursus ad Ar
& Scientias pertinet, sicut Ignis ille
cu

cuius memoriam & celebrationem huiusmodi Ludi instituti sunt; atque continet in se monitum idque prudentissimum; vt perfectio Scientiarum à successione, non ab vnius alicuius pernicitate, aut facultate expectetur. Etenim qui ad cursum & contentionem velocissimi & validissimi sunt, ij ad facem suam accensam seruandam fortasse minùs sunt habiles, cùm à cursu rapido, aequè ac nimis tardo, periculum extinctionis immineat. Isti autem Luminum cursus & certamina iampridem intermissa videntur, cùm Scientiæ in primis quibúsque authoribus, Aristotele, Galeno, Euclide, Ptolomæo, maximè florere cernantur; atq; successio nil magni effecerit, aut fere tentauerit. Atque optandum esset, vt isti Ludi in honorem Promethei siue Humanæ Naturæ instaurarentur, atque Res certamen & æmulationem & bonam fortunam reciperet, neque ex vnius cuiuspiam facie remulâ atque agitatâ penderet. Itaque homines monendi sunt, vt se ipsi excuscient, & vires atque etiam vices suas experiantur, neque in paucorum hominum ani-

animulis & cerebellis omnia ponan
Hæc sunt illa, quæ in Fabulâ istâ vu
gari, & decantatâ nobis adumbrari v
detur: neque tamen inficiamur, illi su
esse haud pauca, quæ ad Christiana
dei mysteria miro consensu innuan
ante omnia Nauigatio illa Herculis
Vrceo ad liberandum Prometheu
Imaginem Dei Verbi in carne tanqua
fragili vasculo ad redemptionem hu
mani properantis præ se ferre videtu
Verùm nos omnem in hoc genere lice
tiam nobis ipsi interdicimus, ne fo
Igne Extraneo ad Altare Dom
vtamur.

27.

SCYLLA, & ICARVS, siue, Via media.

MEdiocritas *siue Via Medi*
in Moralibus laudatissima e
in Intellectualibus minùs celebrata s
non minùs vtilis & bona: In Politi
tantùm suspecta, & cum Indicio adh
benda. Morum autem Mediocrita
per viam ICARO *præscriptam*; *h*
tellect

tellectualium autem, per viam inter Scyllam & Charybdim *ob difficultatem & periculum decantatā, ab Antiquis notantur.* ICARO *præcêpit Pater cùm Mare esset præteruolandum, vt viam aut nimis sublimem, aut nimis humilem caueret. Cùm enim Ale cerâ essent conglutinatæ, periculum erat si altiùs efferretur, ne cera ex Solis ardore liquefieret; sin ad vaporem Maris propiùs se submitteret, ne ab humore cera minùs tenax efficeretur. Ille verò ausu Iuuenili in celsiora contendit, atq; in præceps lapsus est. Parabola facilis & vulgata est; Virtutis enim via inter Excessum, & Defectum recto tramite aperitur. Neque Mirum erat si* ICARVM *Excessus perdiderit. Excessus enim ferè Iuuenum; Defectus Senum vitia esse solent; ex semitis tamen malis & nociuis potiorem elegit. Defectus enim prauiores æstimantur; cùm Excessui nonnihil magnanimitatis subsit & cognationis cum Cœlo, ad instar Volucris: Defectus verò humi serpat instar Reptilis. Itaque præclarè Heraclitus,* Lumen siccum, optima Anima.

Et enim

Etenim si ex humo humorem con
hat Anima; prorsùs degenerat; E
am ex alterâ parte Modus adhiben
est, vt ab illâ siccitate laudatâ, Ing
reddatur subtilius, non corripiatur
cendium. Atque hæc cuiuis ferè m
sunt. Via autem illa inter Scyllam
Charybdim, *certè & peritiam na*
gandi, & fœlicitatem desiderat. Si
nim in Scyllam *incidant Naues,*
duntur cautibus: sin in Charibdim,
sorbentur. Cuius Parabolæ ea vide
esse vis (quam nos breuiter perstring
mus, tametsi infinitam trahat contem
plationem) vt in omni Doctrinâ
Scientiâ, earúmque Regulis & Axi
matibus, Modus teneatur inter Dis
ctionum Scopulos, & vniuersalium V
ragines. Hæc enim duo naufragijs m
niorum, & Artium famosa sunt.

28.

SPHINX, siue Scientia.

TRaditur SPHINX *fuisse Mo*
strum specie multiformè; fac
& voce virginis; pennis volucris; v
gui

ibus Gryphi; *Iugum autem Montis* asro Thebano *tenebat, & vias ob-*lebat: *Mos autem* ei *erat, viatores* insidijs *inuadere, ac comprehendere,* ibus *in potestatem redactis, Ænig-*ata *quædam obscura & perplexa pro-*nebat, *quæ à Musis præbita, & ac-*cepta putabantur. *Ea si soluere, & in-*terpretari, *miseri captiui non possent;* hesitantes *& confusos magnâ sæuitiâ* clamabat. *Hæc calamitas cùm diu* grassaretur; *præmium propositum est à* Thebanis, *(ipsum* Thebarum *Impe-*rium) *viro qui* Sphingis *Ænigma-*ta *explicare posset, (neque enim alia* sperandæ *illius ratio erat.) Tanto pre-*tio *excitatus* Oedipus *vir acer, & prudens, sed pedibus læsis, & perfora-*tis, *conditionem accepit, & experiri* statuit. *Postquam autem fidens animi & alacer se coram* Sphinge *stitisset;* Illa *ab eo quæsiuit, quale tandem illud* Animal *esset, quod primò quadrupes na-*tum, *postea bipes factum esset, deinde* tripes, *ad extremum rursus quadrupes.* Ille *præsenti animo respondit, Illud in* Hominem competere, *qui sub ipsum* partum

partum et infantiam quadrupes prou
nitur, & vix repere tentat; nec
multò pòst erectus & bipes incedit,
Senectute autem baculo innititur,
se sustentat, vt tanquam tripes vid
tur; extremâ autem ætate decrep
Senex labantibus neruis, quadru
decumbit, & lecto affigitur. Itáque
ro responso victoriam adeptus, Sph
gem interemit; Cuius corpus A
impositum, veluti in Triumpho du
batur; ipse autem ex pactis Rex Th
banorum creatus est. Fabula eleg
nec minùs prudens est; atque vid
conficta, de Scientiâ, præsertim cons
étâ Practicæ. Siquidem Scientia
absurdè Monstrum dici possit, cùm
ignorantibus & imperitis prorsus
mirationi sit. Figurâ autem, & Sp
multiformis est, ob immensam vari
tem subiecti, in quâ Scientia versat
vultus & vox affingitur Muliebri
gratiam & loquacitatem: Addu
alæ, quia Scientiæ & earum Inu
momento discurrunt, & volant,
Communicatio Scientiæ sit instar L
minis de Lumine, quod affatim in
di

tur. Elegantissimè autem attribuun-
vngues acuti, & aduncι; quia sci-
tiæ Axiomata, & Argumenta pene-
ant mentem, eámque prehendunt &
ent, vt mouere & elabi non possit;
od & sanctus Philosophus notauit;
erba Sapientum (inquit) sunt tan-
am Aculei, & veluti Clauι in al-
m defixi. *Omnis autem Scientia*
locata videtur in arduis & editis
Montium. Nam res sublimis meri-
putatur, & excelsa, & ignorantiam
quam ex superiore loco despiciens,
que etiam late et vndequaque spe-
latur et prospicit, vt in verticibus
Montium fieri solet. Vias autem ob-
re fingitur Scientia, quia vbique in
ere isto, siue peregrinatione vitæ hu-
ne, Materia et occasio Contemplati-
se ingerit et occurrit. Proponit
em Sphinx *quæstiones et Ænig-*
amortalibus varia et difficilia, quæ
epit à Musis. Ea tamen quamdiu
d Musas manent, sæuitiâ fortasse
ent. Donec enim nullus alius finis
Meditationis, & disquisitionis sit, præ-
ipsum Scire, Intellectus non premi-
tur,

tur, nec in Arcto ponitur, sed vag
& expatiatur: atque in ipsa dubit
ne, & varietate nonnullam iucund
tem & delectationem sentit; sed
quàm à Musis huiusmodi Ænig
ad Sphingem transmissa sunt, id e
Practicam, vt instet, & vrgeat
& Electio, & Decretum: tum de
Ænigmata molesta & saua esse in
unt, & nisi soluantur & expedia
animos hominum miris modis torq
& vexant, & in omnes partes di
hunt, & plane lacerant. Proin
Ænigmatibus Sphingis duplex
per proponitur conditio; non sol
mentis laceratio; soluenti Imper
Qui enim rem callet, is fine su
tur, atque omnis artifex Operi su
perat. Ænigmatum autem Sph
duo in vniuersum sunt genera: Æ
mata de Naturâ rerum, atque Æ
mata de Natura hominis, Æn
militèr in præmium solutionis se
tur duo Imperia; Imperium in N
ram, & Imperium in Homines;
enim Philosophiæ Naturalis fi
prius & vltimus est, Imperium

turales, Corpora, Medicinas, Me-
rica, alia infinita; licèt Schola, ob-
contenta, & sermonibus tumefa-
Res & Opera negligat, & fere pro-
t. Verùm Ænigma illud Oedi-
di propositum, ex quo ille Imperium
ebanum adeptus est, pertinebat ad
ram Hominis; Quisquis enim na-
am hominis prorsùs introspexit, ille
er ferè fortunæ suæ esse potest, & ad
erandum natus est. Id quod de Ro-
nis artibus bene pronunciatum est,

Tu regere imperio populos, Romane memento.
Hæ tibi erunt artes.——

que appositè illud; quod Augustus
far signo Sphingis sive de industriâ
fortuitò usus est. Ille enim (si quis
quàm) in Politicâ excelluit, & in
e suæ curriculo, plurima noua Æ-
nata de Naturâ hominis fœlicissimè
it, quæ nisi dexter & paratus solui-
multoties non procul ab imminente
icie & exitio abfuisset. Atque
itur in Fabulâ, Sphingis devictæ
rpus in Asellum impositum fuisse.
gantissimè certè, cùm nihil sit tam
tum, & abstrusum, quin postquam
plane

planè intellectum, & deinceps pe
gatum ſit, etiam tardo impon
Neque illud prætermittendum;
latam eſſe Sphingem â viro pe
clauato; Etenim nimis cito pe
celeri gradu ad Ænigmata Sph
homines properare ſolent; vnde
(prævalente Sphinge) potiùs p
ſpectationes ingenia & animos lac
quàm per opera & effectus imper

29.

PROSERPINA, ſiue Spiritus.

NArrant PLVTONEM
quam regnum Inferorum e
titione illâ memorabili accepiſſe
nuptijs alicuius è ſuperis deſperi
eas per colloquia, aut modos ſuaue
taret; vt ad Raptum conſilia ſu
rigere ei fuerit neceſſe. Itaque
opportunitate PROSERPINAM
reris filiam, virginem pulcherr
dum flores Narciſſi in Sicilia
colligeret, ſubito incurſu rapuit,
quadrigis ſecum ad ſubterraneas

; *Ei magna reuerentia præbita*
vt & Domina Ditis vocata sit.
es autem eius mater, cùm filia sibi
dilecta nusquam comparuisset,
modum mœsta & anxia, tedam
sam ipsa manu præse ferens, vni-
um orbis terrarum ambitum per-
uit, vt filiam inuestigaret & re-
raret. Id cùm frustrà fuisset, ac-
fortè indicio, quod ad Inferos de-
esset, multis lachrymis & lamen-
ibus Iouem *fatigauit, vt illa ei*
tueretur. Atque tandem perui-
vt si illa nihil ex ijs quæ apud Infe-
essent, degustâsset, tum eam abdu-
iceret. Ea conditio Matris desi-
aduersa fuit; PROSERPINA
grana tria ex malo granato gu-
comperta est. Neque idcircò Ce-
stitit, quin preces & ploratus de
ro resumeret. Postremò itaque ei
um est, vt PROSERPINA *di-*
tis temporibus, & alternis vici-
sex menses cum Marito, alteris
um Matre esset. Hanc PRO-
PINAM *postea* Theseus & Pe-
us eximiâ audaciâ thalamo Di-
tis

tis deducere tentârunt. Cùm ea
in itinere ſuper ſaxo apud Inferu
feſſi conſediſſent, eis reſurgere mi
licuit, ſed æternùm ſedebant. P
SERPINA itaque Inferorum R
manſit; in cuius Honorem etiam
ditum eſt priuilegium magnum;
enim ab Inferis reuocare gradum
qui cò deſcendiſſent, fas non eſſ
ſcripta eſt huic legi Exceptio ſi
ris; vt ſi quis Ramum Aureum
num PROSERPINÆ attuliſſe
hoc ire & redire liceret. Is Ra
nicus erat in ingenti, & opaco lu
que ſtirps erat, ſed viſci inſtar
nâ arbore frondebat, atque ea
alter non deficiebat. Fabula
turam pertinere videtur, atque
& copiam illam in ſubterraneis,
tem & frugiferam, ex quâ hac
pullulant, & in quam rurſùs ſ
tur, & redeunt, perſcrutari. P
ſerpinam antiqui ſignificârunt
tum illum æthereum qui ſub ter
Plutonem repræſentatâ) cla
& detinetur à ſuperiore globo
ſus, quod non malè expreſſit ill

…ue recens tellus, seductaque nuper ab alto
…Æthere, cognati retinebat semina cœli.

…spiritus raptus à Terrâ fingitur, …a minimè cohibetur, vbi tempus, & …am habet ad euolandum, sed subi- …distractione compingitur & figitur, …inde, ac si quis aërem aquæ com- …scere tentet, hoc nullo modo efficere …sit, nisi per agitationem celerem & …idam; hâc enim ratione videmus …corpora coniungi in Spumâ, Aëre …quam rapto ab Aquâ. Neque inele- …ter additur, PROSERPINAM …es Narcissi in vallibus colligentem …am fuisse; Quia Narcissus à tor- …e sine stupore nomen sumit; atque …demùm spiritus ad raptum Ma- …e Terrestris magis præparatus est …pportunus, cùm coagulari incipit, ac …ti torporem colligere. Rectè au- …tribuitur honor ille Proserpinæ, …lis nulli vxori Deorum; vt Ditis …mina sit, quia ille spiritus planè om- …in illis regionibus administrat, stu- …& quasi ignaro Plutone. Hunc …m spiritum Æther, ac vis Cæle- …m (per Cererem adumbrata) infinitâ

infinitâ ſedulitate elicere, atque ſibi
ſtituere contendit ; Fax autem
Ætheris ſiue Tæda ardens in m
Cereris *procul dubio Solem* denotat
circa terræ ambitum luminis officio
gitur, atque maximi omnium eſſe
Proſerpinam *recuperandam mon*
ti, ſi omninò hoc fieri poſſet. Illa ta
haret, & manet, cuius ratio ſequ
accuratè & excellentèr propoſita u
ctis illis Iouis & Cereris. *Primù*
enim certiſſimum eſt, duos eſſe m
ſpiritus in Materiâ ſolidâ & terr
cohibendi. Alterum per Conſtip
onem ſiue obſtructionem, qui eſt m
incarceratio & violentia. Alter
per Miniſtrationem proportionati
menti, atque id fit ſponte & liber
Poſtquam enim Spiritus inclu
paſcere incepit, atque ſe alere, em
protinus non feſtinat; ſed velut in
râ ſuâ ſigitur : atque hæc eſt illa
guſtatio Proſerpinæ *ex malo gra*
quæ ſi non fuiſſet, iampridem à Ce
cum face illâ ſuâ orbem terrarum
agrante, abducta fuiſſet. Spiritus
qui ſubeſt metallis & mineral
com

...pingitur fortasse præcipuè per Massæ soliditatem; qui autem in ...ntis est & animantibus, in corpore ...oso habitat, & aperta effugia ha...t, nisi per illum modum Degustati...ne libentèr detineretur. Secundum ...tem pactum de Semestri consuetu...ne, non aliud est quàm Elegans de...riptio dispertitionis Anni; cùm spi...tus ille per terram perfusus, quoad ...s vegetabiles mensibus æstatis apud ...periora degat, atque mensibus hye...is ad subterranea redeat. Quod ...rò attinet ad conatum illum Thesei ... Perithoi *abducendæ* Proserpinæ, ... *eò spectat, quòd sæpiùs fiat, vt spiritus ...btiliores qui ad terram in multis cor...ribus descendunt, neutiquam illud ef...iant, vt Spiritum subterraneum ex...gant & secum vniant & euehant; ...d contrà ipsi coagulentur, neque am...iùs resurgant; vt* Proserpina *per eos ...cta incolis & imperio sit. De virgâ ...tem illâ aureâ, vix videmur sustinere ...se impetum Chymistarum, si in nos ... ex parte irruant; cùm illi ab eodem ...pide suo, & Auri montes, & Re-*

 stitutio-

ſtitutionem corporum naturalium
luti à Portis Inferorum promitt
Verùm de Chymicâ, atque Lapidi
lium Procis Perpetuis, certò ſci
Theoricam eorum eſſe ſine fundam
to, ſuſpicamur etiam practicam q
que eſſe ſine certo pignore. Itaque n
ſis illis, de iſtâ poſtremâ Parabola pa
hæc noſtra ſententia eſt. Nobis co
compertum eſt ex compluribus An
quorum figuris, eos Conſeruation
atque Inſtaurationem quâdam
corporum naturalium, pro re deſp
tâ non habuiſſe, ſed potiùs pro re
ſtruſâ, & quaſi auiâ. Atque idem
tire hoc etiam loco videntur, cùm
gulam iſtam inter infinita virgulta
gentis & denſiſſimæ Sylvæ collocat
Auream autem finxere, quia Aur
Durationis Teſſera eſt. Inſitiuam,
ab Arte huiuſmodi effectus ſperan
eſt, non ab aliquâ Medicinâ, aut
do ſimplici, aut naturali.

METH

30.

METIS, siue Consilium.

NArrant Poëtæ antiqui IOVEM cepisse in vxorem METIN, cuius nomen non obscurè Consilium significat; eam autem ex illo grauidam factam fuisse: Quod cum ille sensisset, partum eius nullo modo expectâsse, sed statim eam deuorâsse, vnde & ipse pregnans factus sit: Puerperium autem mirum fuisse: Nam ex capite, siue Cerebro Palladem armatam peperisse. Huius Fabulæ monstrosæ, & primo auditu insulsissimæ sensus, arcanum Imperij continere videtur, quâ arte scilicet, Reges se versus Consilia sua gerere soleant, vt authoritas, & maiestas eorum non solùm illibata conseruetur, verùm apud populum augeatur, & extollatur. Nam Reges se cum Consilijs suis, vinclo veluti nuptiali copulari, & coniungi, & de rebus maximis cum eis deliberare, Maiestatem suam neutiquam minuere rectè iudicant: verùm cum res iam ad decretum spectat, quod instar partus est;

Consilij partes non vltrà tendere
nunt, ne acta ex Consilij arbit
pendere videantur. Verùm, tu
demùm Reges (nisi huiusmodi re
vt inuidiam à se derivare cupia
quicquid Consilio elaboratum &
luti in vtero efformatum est, in se tra
ferre consueuerunt, vt decretum
Executio (quæ quia cum potes
procedit, & necessitatem infert, e
gantèr sub figurâ Palladis *armat*
voluitur) ab ipsis emanare vid
tur. Neque satis est, vt author
Regum accedat, & voluntas s
ta, & libera, & non obnoxia;
etiam hoc sibi sumant, vt ex C
te eorum, id est, ex Iudicio,
Prudentiâ propriâ decreta nata
stimentur.

31.

SIRENES, siue Voluptas.

FAbula de SIRENIBVS
perniciosas illecebras volupt
rectè, sed sensu vulgatissimo tra
fer

tur. Nobis autem videtur, SAPIENTIA VETERVM, *tanquam Vuæ malè Calcatæ; ex quibus licet nonnihil exprimitur, tamen potissima quæque resident, & præterfluuntur.* SIRENES Acheloi, & Terpsichores *vnius ex Musis, filiæ fuisse narrantur; Eæ primis temporibus alatæ erant; sed inito temerè cum Musis certamine victæ, alis mulctatæ sunt. Ex pennis autem euulsis, Musis Coronas sibi fecerunt; adeo vt ab eo tempore Musæ cum Capitibus alatis procederent, præter vnam* SIRENVM *Matrem; Mora autem* SIRENVM *erat in Insulis quibusdam amœnis; Illæ verò è speculâ naues aduentantes cùm conspicerent, Cantu nauigantes primò detinebant, deinde alliciebant, exceptos autem necabant. Neque simplex erat Cantilena, sed singulos modis maximè naturæ eorum conuenientibus captabant. Tanta autem pestis erat, vt Insulæ* SIRENVM *etiam longè intuentibus alberent ex ossibus cadauerum inhumatorum. Huic malo remedium repertum est,*

genere, & modo duplex; Alterum ab Vlysse, Alterum ab Orpheo; Vlysses socijs omninò aures cerâ obturari iussit; Ipse, cùm experimentum rei facere vellet, periculum auertere depellere, se ad malum nauis alligari voluit, interminatus, nequis eum, etiam rogatus, solueret; Orpheus vero missis huiusmodi vinclis, clarâ voce Deorum laudes cantans ad lyram SIRENVM voces retudit, & ex omne periculum fuit. Fabula ad mores pertinet, atque euidens sa nec minùs tamen elegans Parabola detur. Voluptates ex Copiâ rerum ac affluentiâ; atque ex Hilaritate, exultatione animi proueniunt. olim primis ipsis illecebris subitò, tanquam alatæ, mortales rapere lebant. Doctrina autem & Eru tio, hoc saltem effecit, vt animus manus se nonnihil cohibeat, & ex tum rei secum perpendat; ita alas voluptatibus detraxit. Hoc tem in Musarum decus & ho rem egregium cessit; Postquam nim Philosophiam contemptum luptat

ptatum inducere posse nonnullorum
emplo patuit ; statim res sublimis
sa est, quæ animam veluti humo
xam attollat & euehat, & homi-
m cogitationes (quæ in capite vi-
nt) pennatas & veluti æthereas fa-
t. Sola Sirenum *Mater pedestris,*
sine alis mansit ; Ea proculdubio
d aliud est, quàm Doctrinæ leues,
ad iucunditatem inuentæ, & ad-
bitæ; quales videntur Petronio *illi*
pretio fuisse, qui postquam senten-
m Mortis accepisset, in ipsis atrijs
ortis delicias quæsiuit, cumque e-
m literas in solatium adhibere vel-
, nil (inquit Tacitus) *legit eorum,*
e ad constantiam faciunt ; sed leues
rsus. Ex hoc genere est illud.

Viuamus mea Lesbia, atque amemus,
Rumorésque senum seueriorum
Omnes vnius æstimemus Assis.

Et illud.

ura senes nõrint, & quid sit fãsque, nefãsque,
Inquirant tristes legumque examina seruent.

Huiusmodi enim doctrinæ, alas Mu-
rum Coronis rursus detrahere, &
renibus restituere velle videntur.

Habi-

Habitare autem perhibentur Si
in Insulis, quia voluptates ferè sec
quærunt, atque hominum cœtus sæp
tant: Sirenum autem cantus omn
decantatus est, eiusque pernicies,
artificium varium: Itaque interp
hac non egent. Illud magis acutum
ossibus veluti Cluis albentibus è
ginquo visis: Ex quo illud signifi
tur, exempla Calamitatum licèt cl
& conspicua, contra voluptatum c
ruptelas non multùm proficere. R
de remedijs Parabola non abstr
ea quidem, sed tamen prudens &
bilis. Proponuntur enim Mali
callidi & tam vialenti remedia
Duo à Philosophiâ: Tertium à R
gione. Atque primus effugij mo
est, vt quis principijs obstet, atque
nes occasiones, quæ animum tentare,
sollicitare possint, sedulò deuitet:
quod obturatio illa aurium denot
atque hoc remedium ad animos me
cres, & plebeios necessariò adhibe
tanquam ad Comites Vlyssis. A
autem celsiores etiam versari inter
dias voluptates possunt, si Decreti
stu

…tiâ se muniant: quin & per hoc, vir-…is sue experimentum magis exqui-…m capere gaudent; etiam volup-…um ineptias & insanias perdiscunt, …iùs contemplantes, quàm obsequen-…; quod & Salomon *de se professus …, cùm enumerationem voluptatum, …ibus diffluebat, eâ sententiâ clau-…: Sapientia quoque perseuera-… mecum. Itaque huiusmodi He-…s inter maximas Voluptatum ille-…ras se immobiles præstare, atque in …s earum præcipitijs se sustinere …ant; tantùm ad* Vlyssis *exemplum, …rdictis perniciosis suorum consilijs … obsequijs, quæ animum maximè …nium labefactare & soluere pos-…. Præstantissimum autem in om-…genere est remedium* Orphei; *qui …des Deorum cantans & reboans,* …RENVM *voces confudit, & sum-…nit. Meditationes enim Rerum Diuinarum, Voluptates Sensus non tantùm potestate, sed etiam suauitate superant.*